

ANIMALIAN NUORISOJÄSENTEN SUHTAUTUMINEN ELÄINOIKEUSAJATTELUUN

Ovatko uuden sukupolven ajatukset radikalisoitumassa
suhteessa Animalian toiminta-ajatukseen?

Tiina Lehtovirta

Tampereen yliopisto

Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö

Nuorisotyön ja nuorisotutkimuksen maisteriopinnot

Kevät 2013

Tampereen yliopisto
Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö
Nuorisotyö ja nuorisotutkimus

LEHTOVIRTA, TIINA: Animalian nuorisojäsenten suhtautuminen eläinoikeusajatteluun –
Ovatko uuden sukupolven ajatukset radikalisoitumassa suhteessa Animalian toiminta-
ajatukseen?

Pro gradu -tutkielma, s. 66 + liitteet

Kevät 2013

TIIVISTELMÄ

Pro gradu -tutkielmani lähtökohtana on tarkastella Animalian nuorisojäsenten suhtautumista eläinoikeusajatteluun. Tavoitteena on selvittää, sijoittuvatko nuorisojäsenet näkemyksiltään eläinsuojelu- vai eläinoikeusliikkeen aatemaailmaan. Tavoitteena on myös tutkia nuorisojäsenten elämänpolitiikkaa; millä tavoin eläinasia näkyy nuorten käytännön valinnoissa.

Tutkimukseni empiirisen aineiston muodostavat tutkimuksessa haastatellut 11 nuorta, jotka ovat Animalian jäseniä tai mukana vapaaehtoistoiminnassa. Tutkimusmenetelmänä on käytetty teemahaastattelua. Aineiston analyysi on tehty teoriaohjaavan sisällönanalyysin keinoin.

Animalian jäsenenä olevat nuoret ovat ajatuksissaan maltillisia hyväksyen kuitenkin osan radikaalimman eläinoikeusliikkeen toimintamuodoista. Nuoret hyväksyvät eläinten hyötykäytön, mutta vaativat, että eläinten hyvinvointia on parannettava. Nuoret myös tarkastelevat eläinten oikeuksia varsin realistisesti ja liittävät ne eläinten hyvinvointiin, eläimen hyvään elämään. Tässä suhteessa ei siis voida puhua Animalian nuorisojäsenten eläinoikeusajattelusta, vaan todeta, että nuoret sijoittuvat eläinsuojeluliikkeen arvomaailmaan.

Eläinasian tiedostaminen vaikuttaa nuorten kulutuskäyttäytymiseen jossain määrin. Nuoret kuitenkin kokevat, etteivät he pysty vaikuttamaan perheensä ostopäätöksiin. Haastatteluissa tulivat esiin nuorten vähäinen osallistuminen Animalian toimintaan sekä epätietoisuus siitä, millä tavoin nuoren on ylipäänsä mahdollista vaikuttaa. Nuorilla on kokemus, ettei alaikäisenä ole mahdollista osallistua toimintaan tai tehdä vaikuttamistyötä.

Asiasanat: eläinoikeus, eläintensuojelu, elämänpolitiikka, osallisuus

University of Tampere
School of Social Sciences and Humanities
Youth work and Youth research

LEHTOVIRTA, TIINA: Animalia's youth members' views on animal rights - are the next generation's opinions more radical compared to Animalia's ideology?
Master's thesis, p. 66 + appendixes
Spring 2013

ABSTRACT

The aim on my master's thesis is to examine Animalia's youth members' views on animal rights. The objective is to investigate how young members position themselves between animal rights and animal protection ideology. The objective is also to investigate youth members' life politics; in what way does the animal issue have an effect on youth members' everyday lives.

The empirical data contain 11 Animalia's youth members' interviews. Research method was theme interview. Material analysis has been done with theoretical based content analysis.

Animalia's youth members are moderate on their opinions, but they also approve some of the methods, that more radical animal rights movement uses. Youth members approve animal utilization, but they also require that animal welfare is taken better into consideration. Youth members are very rational when it comes to animal rights and they include the rights to animal welfare. In this context we cannot talk about Animalia's youth members' animal rights thinking, but to conclude that youth members clearly identify with Animalia's ideology.

Animal issues have an effect on youth members' consumption behavior to some extent, but they feel that they have no impact on their families' consumption decisions. Youth members do not have very active role in Animalia and they are also quite uncertain about the possibilities to have an influence on animal issues in practice.

Keywords: animal rights, animal protection, life politic, participation

SISÄLTÖ

1. JOHDANTO.....	5
2. TUTKIMUSKOHTTEEN ESITTELY.....	8
2.1 Tutkimusaiheeseen liittyvä aikaisempi tutkimus.....	11
3. TUTKIMUKSEN TEOREETTINEN TAUSTA.....	15
3.1 Eläinoikeusfilosofia	15
3.1.1 Peter Singer ja utilitaristinen teoria	16
3.1.2 Tom Regan ja oikeusteoria	19
3.1.3 Kriittisiä näkemyksiä eläinoikeusajatteluun	22
3.2 Elämänpolitiikan teoria	25
4. TUTKIMUSAINEISTO JA TUTKIMUSMENETELMÄT	29
4.1 Tutkimusaineisto.....	29
4.2 Aineiston analyysi sisällönanalyysin keinoin.....	32
4.3 Tutkimuksen etiikka ja luotettavuuden arviointia	34
5. TUTKIMUKSEN TULOKSET	36
5.1 Nuorisojäsenten suhde Animaliaan	36
5.2 Animalian nuorisojäsenten suhtautuminen eläinoikeusajatteluun.....	40
5.3 Animalian nuorisojäsenten elämänpolitiikka	44
5.4 Nuorten osallistuminen Animalian toimintaan.....	48
6. JOHTOPÄÄTÖKSET.....	56
6.1 Yhteenveto tutkimuksen tuloksista	56
6.2 Pohdintaa ja jatkokysymyksiä	58
LÄHDELUETTELO	61
Liite 1 Teemahaastattelurunko.....	67
Liite 2 Teemahaastattelurunko sähköisenä kyselylomakkeena	68

1. JOHDANTO

Radikaalia eläinoikeusliikettä on tutkittu melko paljon, etenkin 1990-luvun puolivälin jälkeen, jolloin niin kutsuttujen kettutyttöjen suora, radikaali toiminta sai runsaasti median huomiota. Maltillista eläinsuojeluliikettä on tutkittu vähemmän. Pro gradu -tutkielmani keskittyy maltilliseksi eläinsuojelujärjestöksi määritellyn Eläinsuojeluliitto Animalian nuorisojäseniin (alle 18-vuotiaat), heidän näkemyksiinsä eläinoikeusajattelusta sekä nuorisojäsenten kuvauksiin elämänpolitiikastaan. Anthony Giddens (1991) määrittää elämänpolitiikan politiikaksi, jolla on tekemistä minän, identiteetin, itserefleksiivisyyden, elämäkulun, hyvinvoinnin ja elämäntyylin kanssa. Tiivistetysti elämänpolitiikka on elämää koskevien päätösten politiikkaa.

Eläinasialiikkeet jakautuvat monissa tutkimuksissa (Pulkkinen 2000; Luukka 1998) *eläinsuojeluliikkeeseen* ja *eläinoikeusliikkeeseen*. Eläinsuojeluliikkeet ovat toiminnassaan maltillisia: ne toimivat avoimesti ja laillisin keinoin. Eläinsuojeluliikkeet näkevät, että eläimellä on oikeus hyvään elämään, mutta sinällään eläimen hyötykäyttöä ei kielletä. Eläinoikeusliikkeet puolestaan näkevät, että eläimellä on itseisarvoa. He tuomitsevat kaiken eläimen hyötykäytön, ja liikkeissä toimivat ovat myös valmiita käyttämään toiminnassaan kansalaistottelemattomuuden toimintamuotoja.

Pro gradu -tutkielmani aiheena on siis selvittää Eläinsuojeluliitto Animalian nuorisojäsenten suhtautumista eläinten oikeuksiin; millaisia oikeuksia nuoret näkevät eläimillä olevan ja, miten nämä ajatukset näkyvät nuorten käytännön valinnoissa ja toiminnassa, elämänpolitiikassa. Eläinoikeusajattelu on enemmänkin nähty radikaalin eläinasialiikkeen sisältönä ja kantavana teemana. Mielenkiintoni kohdistuu, miten Animalian nuorisojäsenet kokevat eläinoikeusasian. Keskeisenä tutkimuskysymyksenä on myös selvittää, miltä Animalian tulevaisuus näyttää nuorisojäsenten näkökulmasta: onko maltillisempi suuntaus vaihtumassa radikaalimpaan, onko eläinoikeusasia nousemassa keskeisemmäksi teemaksi toiminnassa?

Kiinnostukseni aiheeseen heräsi, kun olin keväällä 2012 yliopistoharjoittelussa Eläinsuojeluliitto Animaliaassa. Harjoittelun aikana Animaliaassa pohdittiin, miksi on haasteellista saada nuoria mukaan toimintaan ja kuinka nuoret kasvavassa määrin jättävät jäsenyytensä uusimatta. Päätin tehdä pro gradu -tutkielmani juuri tästä aiheesta.

Harjoittelujaksoni jälkeen olen työskennellyt Animalian vapaaehtoistoimijana muun muassa erilaisilla messuilla. Vapaaehtoistyöni kautta olen saanut hyvän kuvan siitä, millaista vapaaehtoistoimijuus on eläinsuojeluliikkeessä ja millä tavoin ihmiset suhtautuvat eläinasioihin ja sen parissa työskenteleviin ihmisiin. Olen myös päässyt tutustumaan lukuisiin Animalian vapaaehtoistyöntekijöihin, ja se on ollut suuri ilo ja kunnia. Vapaaehtoiset ovat todella merkittävässä roolissa järjestön toimivuuden ja jatkuvuuden kannalta.

Tutkielmani tarkoituksena on siis selvittää, missä määrin eläinoikeuskysymys on merkittävä nuorisojäsenten keskuudessa ja miten nuoret määrittävät eläinten oikeudet. Voisiko siis syynä Animalian matalalle nuorisojäsenmäärälle olla se, että nuoret eivät koe maltillista eläinsuojelujärjestöä omakseen, vaan ovat kiinnostuneempia radikaalimpien, suoran toiminnan järjestöjen toiminnasta.

Tutkielman käytännön tavoitteena on saada Eläinsuojeluliitto Animalialle tietoa siitä, miten nuorisojäsenet kokevat liiton toiminnan vastaavan nuorten tarpeita ja käytännön valintoja. Onko nuoresta sukupolvesta nousemassa uudenlaisia tarpeita eläinsuojelutoiminnalle, esimerkiksi radikaalimman eläinoikeusajattelun näkökulmasta.

Animaliaassa oli vuoden 2012 lopulla 154 nuorisojäsentä (alle 18-vuotiaat), joista aktiivijäseniä oli 39 (jäseniä liitossa on yhteensä 6566) (Animalian toimintakertomus 2012). Animalian suurena haasteena on saada pidettyä nuorisojäsenet toiminnassa mukana (joko maksamalla jäsenmaksun ja/tai osallistumalla toimintaan), sillä nuorten määrä vähenee koko ajan. Samaan aikaan tavoitteena on saada uusia nuoria toimintaan mukaan.

Tutkielman kysymyksenasettelu on tiivistetysti seuraavanlainen:

- Millä tavoin Animalian nuorisojäsenet suhtautuvat maltilliseen eläinsuojeluasiaan ja radikaaliin eläinoikeusliikkeeseen?
- Animalian nuorisojäsenten elämänpolitiikka: Miten nuorisojäsenten ajatukset eläinten oikeuksista näkyvät käytännön valinnoissa ja toiminnassa, elämänpolitiikassa. Aineiston analyysin edetessä nousi esiin myös nuoren identiteettityö, jota päätin analyysiosiossa tarkastella lähemmin. Identiteetin rakentuminen on elämänpolitiikan teoriassa olennaisessa asemassa.
- Nuorten osallisuus Animalian toiminnassa

Käytännössä olen toteuttanut tutkielmani tekemällä teemahaastatteluja. Hirsjärven ja Hurmeen (1993, 41) mukaan tutkittavan ilmiön ollessa kompleksinen, kuten esimerkiksi tutkittaessa ihmisten argumentointia ja arvomaailmaa, on etukäteishypoteesien muodostaminen kyseenalaista. Teemahaastattelussa ollaan kiinnostuneita tutkittavan ilmiön perusluonteesta ja ominaisuuksista sekä hypoteesien löytämisestä pikemminkin kuin ennakkoon asetettujen hypoteesien testaamisesta. Myös Eskola ja Suoranta (1998) tuovat esiin, kuinka laadullisessa tutkimuksessa hypoteesittomuus merkitsee, että tutkijalla ei ole ennalta määriteltyjä oletuksia tutkimuksen kohteesta tai tutkimuksen tuloksista. On kuitenkin huomioitava, että havaintojamme ohjaavat aikaisemmat kokemuksemme, jotka eivät kuitenkaan rajaa tutkimuksemme suuntaa. (Mt., 19.) Tutkielmassani en luo hypoteesia tutkittavasta aiheesta vaan olen pikemminkin kiinnostunut mahdollisen hypoteesin löytämisestä.

Eläinsuojelutyön perustana on eläinten hyvinvointi, joka on käsitteenä monivivahteinen. Eläimen hyvinvointi on eläinyksilön kokemus, joka voi vaihdella hyvästä huonoon. Hyvinvoinnin käsitteeseen liittyvät muun muassa fyysinen ja psyykinen terveys, normaali kasvu sekä ihmisen hoidossa olevien eläinten hyvä hoito. Eläimen hyvinvoinnin määritelmät, jossa huomioidaan eläimen biologiset toiminnot sekä eläinyksilön tuntemukset, saavat eläinten hyvinvoinnin tutkijoiden piirissä kannatusta. (Kansallinen eläinten hyvinvointiraportti 2012, 15.)

Lähes kaikki ihmiset käyttävät eläimiä hyväkseen jollakin tapaa, joten myös moraalinen vastuu eläinten hyvinvoinnista kuuluu meille kaikille. Suhtautumisemme eläimiin on moninaista ja kulttuurisidonnaista, ja se riippuu suhteestamme kyseiseen eläinlajiin tai yksilöön. Eläinsuhteemme on epäjohdonmukainen. Esimerkiksi luonnossa elävä kani nähdään tuho- tai haittaeläimenä, laboratorioissa lääketieteellisenä koe-eläimenä ja kotiloissa suloisena, rakastettavana lemmikkinä. Myös lainsäädäntö määrittelee eläimen hyvinvoinnin eläimen käyttömääritelmän mukaan. Esimerkiksi eläintarhassa ketulla on huomattavasti suuremmat ja virikkeellisemmät tilat elää kuin turkistarhalla. (Mt., 20.) Haastattelemani nuoret toivat myös esiin eläimen luokittelun yhteiskunnassamme; nuoret kokevat epäoikeudenmukaisena, että eläin arvotetaan ainoastaan sen käyttötarkoituksen perusteella.

2. TUTKIMUSKOHTEN ESITTELY

Eläinsuojeluliitto Animalia perustettiin vuonna 1961, jolloin liitto kantoi nimeä Pohjoismaiden liitto tuskallisten eläinkokeiden vastustamiseksi – Suomen osasto ry. Nimi muuttui vuonna 1968 Koe-eläinten Suojelu ry:ksi. Vuonna 1990 liiton nimi sai nykyisen muotonsa Eläinsuojeluliitto Animalia ry. Nimensä mukaisesti toiminta keskittyi alun pitäen eläinkokeiden vastustamiseen, mutta pikkuhiljaa myös muut kohteet tulivat keskeiseksi osaksi liiton eläinsuojelutoimintaa, kuten maatalouden tehotuotanto sekä turkiseläimet, jotka yhä edelleen ovat Animalian keskeiset toimintakohteet. Liiton keskeisenä tavoitteena on ollut alusta pitäen poliittinen lobbaustyö lainsäädäntöön vaikuttamiseksi. (Aarnipuu 2011, 30, 59, 131.)

Huolimatta kansainvälisistä yhteyksistään liiton toiminta ei ole koskaan radikalisoitunut. Päinvastoin, liitto on alusta pitäen tuominnut laittomat toimet osana eläinsuojelutoimintaa. Erityisesti Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa eläinsuojelutoiminta kehittyi 1980-luvulta lähtien radikaalimpaan suuntaan, suoraan toimintaan; Englannissa ylitettiin kansalaistottelemattomuuden rajat vuonna 1982,

jolloin radikaali ryhmittymä lähetti kirjepommeja eläinkokeita tekeville lääkäreille. Yhdysvalloissa vuonna 1980 perustettu PETA, People for the Ethical Treatment of Animals, painotti myös toiminnassaan kansalaistottelemattomuuden muotoja. Suomessa liitto oli lähinnä huolissaan, miten eläinsuojelutoiminnan radikalisoituminen vaikuttaisi suomalaisten mielikuviin eläinsuojelijoista ”epäilyttävien hörhöjen harrastuksena”. (Mt., 92.)

1990-luvulla radikaali toiminta lisääntyi Suomessa, ja eläinasia sai runsaasti huomiota mediassa. Animalian hallitus oli edelleen yksimielinen siitä, ettei minkäänlaisia laittomuuksia hyväksytä. 1990-luvun puolivälin aikaan perustettiin Oikeutta Eläimille -järjestö, joka syntyi tarpeesta tuoda eläinten oikeudet näkyville ja toimia konkreettisemmin kuin vain maksaa jäsenmaksuja eläinsuojelujärjestöille. Osa nuorista kuitenkin koki myös Oikeutta Eläimille -järjestön konkreettisen toiminnan liian laimeaksi, ja järjestöstä erilliset nuoret tunkeutuivat 29.5.1995 Uudessakaarlepyyssä sijaitsevaan turkistarhaan ja avasivat noin kahden sadan ketun häkit. (Mt., 139.)

Seuraavana yönä vapautettiin Evijärvellä noin neljäsataa kettua. Näiden tarhaiskujen jälkeen suomalainen eläinsuojelukenttä ei ollut entisellään. Animalia joutui runsaan kritiikin kohteeksi ja liitto joutui tekemään selvempää pesäeroa radikaalista toiminnasta ja Oikeutta Eläimille -järjestöstä. Turkistarhaus sai tilaa julkisessa keskustelussa enemmän kuin koskaan ennen, mutta suomalaisten sympatiat kohdistuivat pääosin turkistarhaajien puolelle ja suomalaisten asenteiden pelättiin muuttuvan skeptisiksi eläinsuojelua kohtaan. Animaliaassa pidättäytyttiin tietoisesti käyttämästä radikaalimpaa eläinoikeus- sanaa eläinasiakeskusteluissa. Huolenaiheena oli, että suomalaiset eivät osaa erottaa eläinoikeusliikettä ja perinteisempää eläinsuojelutoimintaa toisistaan. (Mt., 150-156.)

Vuonna 1998 Animalian aktiivit pohtivat järjestön tulevaisuutta pitkän tähtäimen suunnittelukokouksessa, jonka otsikkona oli ”Animalia vuonna 2005”. Pro graduni kannalta mielenkiintoisena pohdinnan kohteena olivat nuorten osallistuminen Animalian toimintaan. Tuolloin koettiin, että monet nuoret todennäköisesti liittyvät Oikeutta Eläimille -järjestöön, koska ”näkyvät mielenosoitukset ja veganismi vetoavat nuorten ehdottomuuteen”. (Mt., 162.)

Koe-eläinten Suojelu ry:n, ja myöhemmin Eläinsuojeluliitto Animalian, keskeisenä tavoitteena on ollut rakentaa liitosta uskottava asiantuntijajärjestö, jolla on luottamukselliset yhteistyösuhteet poliittisiin toimijoihin. Pienestä koe-eläinten suojeluun keskittyvästä liitosta on kehittynyt yksi Suomen suurimmista ja vaikutusvaltaisimmista eläinsuojelujärjestöistä. Animalialla on merkittävä rooli nimenomaan asiantuntija-asemassaan muun muassa, kun pohditaan eläinsuojelulakiin muutoksia. 2010-luvun Animalia on varsin ihmisystävällinen eläinasiajärjestö, kuvaa Aarnipuu (2011) kirjassaan Animalian historiasta. Animaliaassa uskotaan tiedon lisäämisen, asennekasvatuksen ja myönteisten näkökulmien voimaan taistelussa eläinasioiden puolesta (mt., 195).

Eläinsuojeluliitto Animalian toiminnan jatkumisen kannalta on ehdottoman tärkeää, että liitto saa toimintaansa mukaan uusia nuoria jäseniä. Tällä hetkellä keskeisenä haasteena Animaliaassa on, että nuoria on vaikea saada toimintaan mukaan. Voiko olla, että Animalian aktiivien pohdinnat vuonna 1998 osuivat ainakin jossain määrin oikeaan siinä, että nuoret hakeutuvat radikaalimpiin ryhmittymiin, kuten Oikeutta Eläimille -järjestöön, koska nuoret kokevat Animalian toiminnan liian maltillisena? Nuoren näkökulmasta tämä on ymmärrettävää, sillä Animalian toiminta saattaa kaikessa merkittävydessään vaikuttaa liian byrokraattiselta ja poliittiselta, kun taas esimerkiksi Oikeutta Eläimille -järjestössä toimitaan enemmän ruohonjuuritasolla ja uskotaan suoran toiminnan merkittävyyteen, kuten esimerkiksi videomateriaalin kuvaamiseen ja julkaisemiseen turkistarhojen eläinten elinoloista.

2.1 Tutkimusaiheeseen liittyvä aikaisempi tutkimus

Suomessa on 1990-luvun puolivälin jälkeen tehty melko paljon tutkimusta eläinasialiikkeistä, erityisesti radikaalista eläinoikeusliikkeestä. Pia Pulkkisen (2000) pro gradu -tutkielma ”Eläinsuojelu elämänpolitiikkana: tutkimus eläinasialiikkeestä ja Eläinsuojeluliitto Animalian jäsenistä” on toiminut pro gradu -tutkielmani innoittajana. Pulkinen tarkastelee tutkielmassa eläinsuojelijoiden elämäntapoja, mielipiteitä, arvoja ja ihanteita. Keskeisenä tutkimuskysymyksenä on, millaista eläinsuojelijoiden elämänpolitiikka on käytännössä.

Pulkinen (2000, 7) myös pohtii, onko perinteinen eläinsuojeluliike erotettavissa eläinoikeusliikkeestä ja edustavatko Animalian jäsenet nimenomaan eläinsuojeluliikettä. Tutkielman johtopäätöksenä on, ettei Animalian jäseniä voi laittaa yhteen kategoriaan, kuten esimerkiksi, että kaikki jäsenet ovat maltillisia, sillä jäsenten mielipiteet vaihtelivat maltillisista radikaaleihin aihe- ja yksilökohtaisesti (mt., 106).

Pulkinen esitti jatkotutkimusaiheina Animalian tulevaisuuteen liittyviä kysymyksiä: tuleeko uusi toiminnanjohtaja vaikuttamaan Animalian linjaan? Nousevatko eläinten oikeudet jälleen esiin? Kuinka käy ruohonjuuritason toiminnan? Löytyykö halua ja resursseja aktivistitoiminnan uuteen elävöittämiseen vai väistyvätkö eläinsuojelijat asiantuntijoiden tieltä? (Mt., 114.)

Vuonna 1998 valmistunut Panu Luukan pro gradu -tutkielma Oikeutta Eläimille - järjestöä käsittelevä ”Ei ole oikeutta, on vain me!” – Radikaali eläinoikeusliike Suomessa pro gradu -tutkielma käsittelee nimensä mukaisesti suomalaista radikaalia eläinoikeusliikettä 1990-luvun yhteiskunnassa. Luukan pro gradu (1998) on ensimmäisiä katsauksia suomalaisen eläinoikeusliikkeen kehityskaaresta. Luukan tutkielman lähtökohtana on, että eläinoikeusliike on tullut suomalaiseen yhteiskuntaan jäädäkseen. Työn keskeinen päämäärä on hyvin käytännöllinen: selvittää, mistä eläinoikeusliikkeessä on kysymys vastaten kysymyksiin ” mihin se uskoo, mitä se haluaa, kuinka se toimii, millainen on sen rakenne ja niin edelleen”. Tutkielmassaan

Luukka myös pohtii eläinoikeusliikkeen ”uutuutta” 1990-luvun yhteiskunnassa eli vertaa, millä tavoin se mahdollisesti eroaa perinteisestä eläinsuojeluliikkeestä. (Mt., 8.)

Myös vuonna 1998 valmistunut, Anu Parikan pro gradu -tutkielma ”Voi eläinparat: tutkimus nuorten suhtautumisesta eläinsuojeluun ja eläinten oikeuksiin”, tarkastelee otsikon mukaisesti nuorten suhtautumista eläinasialiikkeeseen (eläinsuojelu- ja eläinoikeusliikkeet) sekä eläinten hyväksikäyttöön yhteiskunnassa. Parikan tutkielma onkin niitä harvoja, joissa nimenomaan halutaan selvittää nuorten näkökulma aiheeseen.

Tutkielmassaan Parikka tulee lopputulokseen, että suomalaiset nuoret kannattavat nimenomaan eläinsuojelua: nuoret haluavat lisätä eläinten hyötykäyttöön liittyvää valvontaa ja rajoituksia, vastustavat eläinkokeita ja turkistarhausta. Kuitenkaan nämä eläinsuojelulliset ajatukset eivät juuri näy arkipäivän valinnoissa, kuten kulutusvalinnoissa tai osallistumisessa eläinten oikeuksia ajavaan toimintaan. Parikan tutkielman mukaan nuoret eivät pääosin hyväksy laittomia toimia eläinasian edistämiseksi. (Mt., 111.)

Simo S. Ojan (2010) väitöstutkimus ”Onko eläimillä oikeuksia – eläinlainsäädännön kehitys ja nykytila” tarkastelee eläinten oikeuksia lainsäädännön näkökulmasta eläinlainsäädännössä. Pro gradu -tutkielmani kannalta mielenkiintoista on Ojan tutkimuskysymys siitä, onko eläimillä oikeuksia ja, jos on, niin millainen on näiden oikeuksien moraalinen ja laillinen ulottuvuus. (Mt., 29.) Oja kuvaa oivasti pohtiessaan eläimen oikeudellista asemaa, kuinka ”juridisesti eläin on tavallaan esineen ja yksilön välimuoto, jolla on oikeushenkilön piirteitä, mutta ei oikeuksia ja velvollisuuksia” (mt., 79).

Helena Helve (1996) on tarkastellut seuranta tutkimuksessaan nuorten maailmankuvien, arvojen ja asenteiden muodostumista. Helve näkee, että suomalaisten nuorten ympäristötietoisuus on lisääntynyt ja kiinnostus ekologisiin asioihin kasvanut. Helve myös kokee, että nuoret ovat entistä erilaisempia elämäntavoissaan ja hyväksyvät erilaisia elämäntapoja. Nuoret suhtautuvat kriittisesti yhteiskunnallisiin instituutioihin. (Mt., 89.)

Helve pohtii artikkelissaan, miten nuoret ovat ideologisesti kodittomia, joiden arvot ja asenteet eivät ole kiinnittyneitä mihinkään aatemaailmaan. Helve tuo kuitenkin esiin, että nuoret ovat kiinnostuneita ympäristönsuojelusta ja eläinten oikeuksista. Nuoret myös osoittavat aktiivisuutta näiden asioiden puolesta (mt., 76). Helven mukaan nuorten maailmankuvat eivät enää perustu ”suuriin kertomuksiin” ja niiden kertojiin, jotka korostivat yhteiskunnallisia kysymyksiä ja vallankäyttöä; nuoret kokoavat maailmankuvansa erilaisista uskonnoista, ideologioista ja uskomuksista (mt., 81). Hän näkee, että nuoret etsivät suurten kertomusten tilalle uudenlaista arvojärjestelmää ja ideologiaa. Vihreä ideologia, johon eläinten oikeudet liittyvät, toimii nuorille vaihtoehtona uskonnollisille ja poliittisille auktoriteetteihin perustuville opeille. (Mt., 91.)

Helsingin yliopiston ympäristöfilosofian dosentti Leena Vilka on tehnyt lukuisia tutkimuksia eläinten tietoisuuden ja oikeuksien teemoista. Muun muassa Vilkan väitöskirja (1995) ”The varieties of intrinsic value in nature” tarkastelee moninaisia merkityksiä, joita luonnolle annetaan ympäristöfilosofiassa. Vilka käsittelee väitöskirjassaan luonnon itseisarvoa, johon myös eläimet kuuluvat. Hän pyrkii liittämään työssään yhteen luonnon- ja eläintensuojelun, kun niitä on aiemmin tarkasteltu omissa konteksteissaan.

Elisa Aaltola (2006) tarkastelee väitöskirjassaan ”Animal Individuality: Cultural and Moral Categorisations” eläimen yksilöllisyyttä nostaen esiin kysymyksen, onko eläin yksilöllinen olento. Aaltola tarkastelee, miten eläimen yksilöllisyyttä konstruoidaan kulttuurisesti, etiikassa ja käytännön tasolla. Eläimen yksilöllisyys riippuu siitä, millaisia määritelmiä eläimille annetaan. Aaltola tulee väitöskirjassaan lopputulokseen, että yhteiskunnissa eläimet jaotellaan kolmeen luokkaan, joiden kautta eläimiä tarkastellaan; korostetaan samankaltaisuutta tai erilaisuutta sekä eläintä määritellään biologisina lajeina ja välineellisen arvon kautta. Nämä määritelmät kieltävät eläimen yksilöllisyyden. Aaltola kuitenkin väittää, että eläin yksilönä on nostettava perustaksi, jolta eläimiä koskevia käsityksiä ja arvoja muodostetaan. On siis huomioitava, että eläimellä on itsenäisiä tarpeita ja kokemuksia, jotka ihmisten on tietoisesti hyväksyttävä. Aaltola näkee, että eläineettiset teoriat ovat oikeassa nostaessaan eläimen yksilöllisyyden perustaksi eläimen kyvyn kokea ja tuntea. (Mt., 319-320.)

Tutkielmani kannalta on ollut tärkeää perehtyä siihen liittyvään aiempaan tutkimukseen. Erityisesti aiemmin tehdyt pro gradu -tutkielmat ovat auttaneet minua tutkimuskysymysten asettamisessa. Ne ovat myös toimineet apuna, kun olen selvittänyt, millaista keskustelua on aiemmin käyty tutkimusaiheesta. Pro graduja olen käyttänyt taustatutkimuksena, sillä tutkimusaiheeseeni liittyen ei ole tehty paljon varsinaista tutkimusta. Leena Vilkan (1995) ja Elisa Aaltolan (2006) väitöskirjat ovat auttaneet minua hahmottamaan eläinsuojeluaatetta sekä eläimen yksilöllistä huomioimista.

Tutkielmani aiheeseen liittyvä aiempi tutkimus on pääosin 1990-luvulta ja 2000-luvun puolivälin aikaan tuotettua, joten on merkittävää, että uutta tietoa aiheesta tuodaan yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Seuraavassa esittelen tutkielmaani ohjannutta teoreettista viitekehystä, jonka keskiössä ovat eläinoikeusfilosofia sekä elämänpolitiikka. Teoreettinen viitekehys on ollut keskeisessä osassa tutkimuskysymysten hahmottamisessa ja niiden tarkentumisessa. Myös analyysin tekemisessä on teorialla keskeinen osa, sillä aineiston analyysi on tehty perustuen teoriasta lähtöisin olevaan käsitteistöön.

3. TUTKIMUKSEN TEOREETTINEN TAUSTA

3.1 Eläinoikeusfilosofia

Eläinoikeusfilosofia on keskeisessä asemassa työssäni. Aiheeseen paneutuminen on aiheeni kannalta oleellista, koska työssäni pyrin selvittämään Animalian nuorisojäsenten suhtautumista eläinoikeusajatteluun sekä mahdollista radikaalistumista suhteessa Animalian toiminta-ajatukseen. Eläinoikeusfilosofian kautta tuon myös esiin, millä tavoin eläinoikeusajattelu- ja liike sekä eläinsuojelu eroavat toisistaan ja näihin peilaten tarkastelen, mihin Animalian nuorisojäsenten mielipiteet yhdistyvät.

Eläineettiset teoriat korostavat niin sanottua kokemuksellista kantaa, jonka mukaan yksilön moraalinen arvo perustuu sen kyvylle kokea elämä jonkinlaisena (Aaltola 2004, 117). Eläinten tietoisuuden olemassaolo ei ole itsestään selvyyttä tiedemaailmassa eikä yleisemminkään yhteiskunnassamme, aiheena se on ollut jopa vaiettu ja kielletty. Toisaalta tämä on ymmärrettävää. Mikäli yhteiskunnassamme tunnustettaisiin esimerkiksi lehmien ja kanojen tietoisuus sekä kyky tuntea, näiden eläinten taloudellistuotannollinen hyväksikäyttö ei enää olisi samalla tavoin mahdollista. (Vilka 1996, 150.)

Eläinoikeusajattelun ja -teorian kehityksen keskiössä ovat olleet Peter Singerin (1975) utilitaristinen teoria sekä Tom Reganin (1983) oikeusteoria. Singerin filosofia on eläinsuojeluliikkeiden perusta, sillä ajatukset keskittyvät ennen kaikkea eläinten hyvinvointiin, eikä eläimen hyötykäyttöä sinällään kielletä. Reganin oikeusteoria sen sijaan on radikaalimman eläinoikeusliikkeen perustana, jossa yksiselitteisesti kielletään kaikki eläimen hyötykäyttö.

3.1.1 Peter Singer ja utilitaristinen teoria

Peter Singerin suomeksikin ilmestynyt teos *Animal Liberation* (1975), *Oikeutta Eläimille*, oli urauurtava maailmanlaajuisesti. Eläinten asemaa koskeva filosofinen teos sai ensimmäistä kertaa laajaa huomiota akateemisessa maailmassa. Teoksen myötä syntyi uusi filosofian ala, eläinetiikka, ja alan tutkimukset ovat jo varsin yleisiä. Eläinoikeusjärjestöjen synty maailmalla ajoittuu juuri 1970-1980-lukuun, ja Singerin teoksella oli merkittävä rooli tässä kehityksessä. (Aaltola 2007, 21.)

Singer pohtii, että eläinoikeusajattelun keskeisenä haasteena on, etteivät eläimet sorrettuna ryhmänä kykene järjestäytyneeseen vastarintaan. Toisena keskeisenä haasteena ovat ihmisten vuosisatoja vanhat perinteet ja tavat. Ruokailutottumusten lisäksi ihmisten ajattelutapojen ja kielenkäytön on muututtava. Totutut ajattelutavat saavat monet sivuuttamaan kuvaukset eläimiin kohdistuvista julmuuksista tunteellisina, vain eläinsuojelijoita liikuttavina asioina tai näkemään ne vähäpätöisinä asioina ihmisten ongelmiin verrattuina. (Singer 1990, 12-13.)

Singerin teoreettisfilosofisena lähtökohtana eläinoikeusasiaan on utilitarismi, joka korostaa yhteiskunnallista tasavertaisuutta ja vaatii kaikkien yksilöiden tasa-arvoista huomioimista. Keskeisessä asemassa on tekojen seuraus; moraalisesti hyvä teko on siis sellainen, jolla on hyvät seuraukset. (Aaltola 2004, 118.) Singer ei kuitenkaan näe, että moraalisen toiminnan tavoitteena tulisi olla ainoastaan onnellisuuden tai nautinnon lisääminen. Hän puhuu intressien tyydyttämisestä, mikä liittyy yksilön hyvinvoinnin tarpeisiin; hyvä teko pyrkii tyydyttämään mahdollisimman monen yksilön mahdollisimman monet intressit. Toimintamme motiivina on intressien tyydyttäminen, ja kaikki olennot, joilla on hyvinvointiinsa liittyviä tarpeita, ovat moraalisen toiminnan kohteita. (Mt., 120.)

Tutkielmani kannalta on mielenkiintoista, millä tavoin *Animalian* nuorisojäsenet näkevät eläinten ja omien intressiensä välisen suhteen: kokevatko nuoret sen ristiriitaisena vai ovatko he sitä mieltä, että ihmisen tarve menee eläimen tarpeen edelle?

Singerin eläinoikeusajattelussa keskeisessä asemassa on *spesism*in käsite, joka merkitsee lajisortoa. Suuri osa ihmisistä on Singerin näkemyksen mukaan spesistejä; toiminnallamme uhraamme muiden lajien jäsenten tärkeimpiä intressejä oman lajimme vähämerkityksisimpien intressien vuoksi (Singer 1990, 37). Esimerkiksi eläimen tarve elää on suurempi kuin minun tarpeeni syödä lihaa. Singer näkee, että olentojen syrjiminen pelkän lajin perusteella on yhtä moraalitonta ja yhtä vaikeasti puolustettavissa kuin esimerkiksi rotusyrjintä. (Mt., 297).

Singer ei kuitenkaan näe, että kaikkia ryhmiä pitäisi kohdella samalla tavalla tai myöntää kaikille ryhmille samat oikeudet. Hän vaatii, että kummankin osapuolen, tässä tapauksessa siis ihmisten ja eläinten, tarpeille ja eduille annetaan sama painoarvo. Esimerkiksi Singerin näkemyksen mukaisesti koiralle ei vaadita äänestysoikeutta, sillä koira ei tee mitään tällä oikeudella. Koiralla on kuitenkin oikeus elää lajilleen tyypillistä elämää, jota eivät määrittele ihmisten vaan koiran intressit. (Mt., 30.) Tämä näkökulma tulee myös haastatteluaineistossa esiin. Nuoret tuovat esiin, miten eläinten hyvinvointi on merkittävin eläimelle kohdentuva oikeus. Kyse ei siis ole siitä, että eläinten pitäisi saada ihmisten kanssa yhtäläiset oikeudet.

Singer näkee, ettei tasa-arvon oikeutus riipu älykkyydestä, moraalisisista kyvyistä, ruumiinvoimista tai muista vastaavista asioista. Singer painottaa, että tasa-arvo on moraalinen kysymys, ei konkreettinen ominaisuus. ”Ihmisten välisen tasa-arvon periaate ei ole väite, että ihmiset olisivat samanlaisia, vaan ohje, miten ihmisiä olisi kohdeltava”. Tämä pätee myös eläimiin. Eläimet ja ihmiset eivät ole samanlaisia, ja ihmiset ovat monessa suhteessa eläimiä älykkäämpiä, mikä ei kuitenkaan poista sitä tosiasiaa, että eläimillä on intressejä, jotka ihmisten on huomioitava. Singerin mukaan eläimen kyky tuntea on perusteltavissa oleva kriteeri näkökannalle pohdittaessa kenen intressit on otettava huomioon. (Mt., 32-36).

Eläimet ovat tuntevia olentoja. Esimerkiksi nisäkkäillä ja linnuilla on hyvin samanlainen hermoston rakenne kuin ihmisilläkin, joten kivun kokeminen on eläimillä vähintään yhtä epämiellyttävää tai tuskallista kuin ihmisillä. Ihmisellä on kehittyneemmät isot aivot kuin muilla eläimillä, mutta ne ovat erikoistuneet ajatustoimintoihin, eivät

tunteisiin ja tuntemuksiin. Tunteet ja tuntemukset sijaitsevat pikkuaivoissa, jotka erityisesti nisäkkäillä ja linnuilla ovat hyvin kehittyneet. (Mt., 38-39.)

Charles Darwin (1872) käsitteli eläinten tunneilmaisua teoksessaan ”The Expression on the Emotions in Man and Animals”. Hän tuli tutkimuksissaan johtopäätökseen, että eläimet ovat tuntevia olentoja sekä ilmentävät tunteitaan ihmisten tavoin. Darwinin evoluutioteorialla oli aikanaan mullistava vaikutus. Helposti ei suostuttu hyväksymään väittämää, että ihmisillä ja muilla eläimillä on yhteinen alkuperä. Tämä johtui kristillisen ajattelun vahvasta juurtumisesta länsimaiseen kulttuuriin ja sen mukaisesta ajattelusta, että ihmiset on luotu jumalan kuviksi ja eläimet ihmisiä palvelemaan. (Singer 1990, 262.)

Jeffrey Moussaieff Masson (1998) pohtii teoksessaan ”Kun norsut itkevät”, miksi eläinten tunnemaailman hyväksyminen tiedemaailmassa on yhä edelleen tabu. Se vähäinen tieto, jota eläinten tunne-elämästä on kerätty, ei tule laboratorioista vaan kenttätutkimuksista. Masson ja McCarthy (1998) kertovat teoksessaan, kuinka muun muassa eläintutkija Jane Goodall käyttää havainnoissaan termejä ”rakkaus” ja ”kärsimys” puhuessaan eläimistä (mt., 20).

Masson ja McCarthy myös nostavat esiin mielenkiintoisia kysymyksiä, joita saattaisi nousta ihmisten hyväksyessä eläinten tunnekokemuksen: mitä seurauksia olisi oivalluksesta, että eläimilläkin on tunne-elämä? Muuttaisivatko ihmiset suhtautumistaan eläimiin? Kokisivatko ihmiset, että heillä on velvollisuuksia eläimiä kohtaan? Olisiko ihmisillä enää oikeutta alistaa eläimiä tyydyttääkseen omia tarpeitaan? (Mt., 287.)

3.1.2 Tom Regan ja oikeusteoria

Tom Regan (1983) perustaa ajatuksensa erilaiselle teoreettiselle suunnalle kuin Singer ja kannattaa deontologista etiikkaa, joka kiinnittää huomion toiminnan periaatteisiin seuraamusten sijaan. Toinen keskeinen ero utilitaristiseen suuntaukseen on, että intressien tyydyttämisen sijaan deontologia korostaa yksilöä. Yksilöt ovat itseisarvoisia ja tästä seuraa kunnioittamisen periaate, jonka mukaan jokaista itseisarvoista yksilöä on kohdeltava kunnioittavasti. Tästä puolestaan seuraa haittaperiaate, jonka mukaan meidän tulee välttää aiheuttamasta haittaa itseisarvoisille yksilöille. (Aaltola 2004, 134-135.)

Tutkielmani kannalta on mielenkiintoista kiinnittää huomio siihen, pohtivatko Animalian nuorisojäsenet eläimen oikeudellista ja moraalista asemaa näin syvällisellä tasolla. Tuovatko nuoret puheessaan esiin eläimen itseisarvoa ja sitä seuraavaa haittaperiaatetta?

Singerin tavoin Regan (1984) hylkää tiettyyn lajiin kuulumisen yksilön arvon perustana. Hän käyttää käsitettä oman elämänsä subjekti; olento, joka pelkän elossa olemisen sijaan todella elää, on oman elämänsä subjekti. Aidosti eläminen pohjautuu erilaisiin henkisiin kykyihin, kuten muistiin, kykyyn ymmärtää tulevaisuutta, aisti- ja tunne-elämään sekä toiminnan tavoitteellisuuteen. Keskeistä siis on yksilön kyky kokea elämä jonkinlaisena. Reganin mukaan suuri osa eläimistä todella elää, eli ne ovat oman elämänsä subjekteja. (Mt., 137-138.) Eläinmaailmasta ainakin nisäkkäillä on toiveiden ja tavoitteiden edellyttämiä kognitiivisia taitoja. Tämän perusteella voidaan päätellä, että myös eläimet ovat kykeneviä tekemään haluihinsa ja toiveisiinsa perustuvia päätöksiä (mt., 84-85).

Reganin oikeusteorian mukaan yksilön arvosta seuraa velvollisuuksia ja oikeudet turvaavat velvollisuuksien toteutumisen. Tämän väittämän perusteella myös eläimillä on oikeuksia. (Aaltola 2004, 151.) Eläinten oikeudet liittyvät niiden hyvinvointiin. Hyvinvoinnin olosuhteiden edellytykset vaihtelevat yksilöllisesti. Regan (1984) näkee, että niin ihmisillä kuin eläimillä on universaaleja hyvinvoinnin tarpeita, kuten riittävä

ravinto, suoja, vesi ja lepo. Reganin (1984) mukaan on myös keskeistä, että nämä tarpeet tyydytetään säännöllisesti ja tasapuolisesti. Ei siis riitä esimerkiksi, että eläin saa ainoastaan ruokaa, sillä se tarvitsee myös vettä. Eikä liioin ole riittävää se, että eläin saa silloin tällöin ruokaa, vaan sen on saatava sitä säännöllisesti. (Mt., 89.)

Singerin filosofia perustuu ennen kaikkea eläinten hyvinvointiin; eläimen oikeuteen tuskattomaan elämään, kun taas Reganin näkemys perustuu ennen kaikkea eläimen itseisarvoon. Reganin näkemykset ovatkin lähempänä eläinoikeusajattelua kuin Singerin. Käsite eläimen itseisarvosta johtaa vaatimukseen eläimen oikeudesta elämään, kun taas eläinten yhtäläisten intressien huomioiminen vaatii ainoastaan eläinten hyvinvointia (Pulkinen 2000, 16).

Eläimillä on oikeus hyvinvoinnin perusedellytyksiin, ja ihmisillä on velvollisuus olla riistämättä noita edellytyksiä. Eläimillä on siis oikeus elämään, kivuttomaan kohteluun, ravintoon ja niin edelleen. Tämän lisäksi eläimillä on lajiominaisiin taipumuksiin liittyviä oikeuksia; sosiaalisen eläimen osalta voidaan puhua oikeudesta sosiaaliseen kanssakäymiseen ja fyysisesti aktiivisen eläimen osalta oikeudesta fyysisiin virikkeisiin. Käytännössä Regan tarkoittaa, että eläinten hyötykäyttö kuten lihansyönti, turkistarhaus ja eläinkokeet, on lopetettava. (Aaltola 2004, 151-152.)

Samaa suuntausta ajaa eläinoikeusliike, jonka vaatimuksena on, että häkkien parantamisen sijaan häkeistä on kokonaan luovuttava. Eläimet on jätettävä hyväksikäytön ulkopuolelle silloin, kun hyväksikäyttö ei ole oman biologisen selviytymisemme kannalta välttämätöntä. Eläintuotanto, eläinkokeet, turkistarhaus, metsästys ja muut eläimiä tuotteellistavat käytännöt on lopetettava. Tärkeintä on, että lakkaamme näkemästä eläimet tuotteina ja alamme kohdella niitä kokevina yksilöinä. (Aaltola 1990, 302.)

TAULUKKO 1: Singerin ja Reganin teorioiden keskeiset erot

Peter Singer	Tom Regan
Utilitaristinen teoria, jossa teon lopputulos on tärkeintä	Deontologinen etiikka, jossa huomio kiinnittyy toiminnan periaatteisiin seuraamusten sijaan
Eläimen intressien tyydyttäminen	Eläimen itseisarvo
Eläinten hyvinvointi pääasia, hyötykäyttöä ei kielletä	Kielletään kaikki eläimen hyötykäyttö
Sekaravinto mahdollinen	Veganismi

Gary L. Francione (2013) on eläinoikeusfilosofian tämän hetken merkittäviä vaikuttajia. Hän on Reganin kannalla siinä, että kaikki eläinten hyötykäyttö tulisi lopettaa. Francionen (2013) näkemyksen mukaan eläinten oikeuksia ajavien ihmisten tulisi työskennellä kaiken eläinten hyväksikäytön ja eläinperäisten tuotteiden tuotannon lakkauttamiseksi. Näkemys on siis hyvin ehdoton.

Francione (2013) on myös kritisoinut Peter Singerin näkemyksiä nimenomaan siitä lähtökohdasta, että eläinten olojen parantamiseen tähtäävä eläinoikeustaistelu on toissijaista, koska vaatimus olojen parantamisesta oikeuttaa eläinten kohtelun omaisuutena, jota Francione vastustaa. Francionen (2008) mukaan on tunnustettava,

että jokaisella tietoisella eläimellä on perustavaa laatua oleva oikeus olla tulematta kohdelluksi toisen omaisuutena, aivan kuten jokaisella ihmiselläkin on.

Eläinoikeusliikkeet perustuvat eläinyksilöiden itseisarvoisuuteen ja näkevät välineellisen eläinkäsityksen virheellisenä. Välineellinen eläinkäsitys ilmenee tuotantotiloilla, joissa eläimet ovat massaa ja tuotannon välineitä, eivät yksilöitä. Radikaali eläinoikeusteoria käytäntöön sovellettuna merkitsee sitä, että tehotuotanto lakkautuu. Se merkitsee täydellistä luopumista tuotantoeläinten pidosta. Kysymys on siis täysin uudenlaisesta eläinkäsityksestä ja maailmasta, josta länsimaisella kulttuurilla ei ole ennakkokokemusta. (Vilkkä 1996, 151-152.)

3.1.3 Kriittisiä näkemyksiä eläinoikeusajatteluun

Eläinetiikan keskeinen kysymys on ihmisen ja eläimen erilaisuus tai samankaltaisuus. Millaisena määrittelemme eläimen, vaikuttaa myös olennaisella tavalla siihen, mikä arvo eläimelle annetaan. Jos määrittelemme ihmisen ja eläimen samankaltaisiksi, eikä eläimiin pitäisi ulottaa samat moraalisäännöt kuin ihmisillä, jotka määrittävät tapamme kohdella toista ihmistä. Käsitys ihmisyydestä on rakentunut vahvasti eronteolle siitä, mitä emme ole. Ihmiskuva määrittyy inhimillisyyden kautta erona eläimellisestä. (Lappalainen 2012, 36.)

Yhteiskunta- ja yksilötasolla on erilaisia näkemyksiä ihmisen ja eläimen suhteesta. Ne myös määrittävät, millainen arvo eläimelle annetaan. Eläinten oikeuksia tarkastellaan kriittisesti monesta näkökulmasta, mutta yhteisenä piirteenä kaikille argumenteille on eronteko ihmisyyden ja eläimellisyyden välillä. Eläinasian puolestapuhujia kritisoidaan usein naiivista tavasta suhtautua yhteiskuntaan ja siihen, millä tavoin maailma yksinkertaisesti toimii. Olen myös henkilökohtaisesti kohdannut tällaista suhtautumista ja samalla olen myös havainnut, etteivät vastapuolen argumentit ole kovin vahvalla pohjalla.

Käsittelen eläinoikeusajattelun kriittisiä näkemyksiä, koska mielestäni on tärkeää tuntee myös niin sanotun vastapuolen argumentit. Tutkielmassani tarkastelen nuorten puheita siitä, millä tavoin he mahdollisesti perustelevat elämänpoliittisia valintojaan kuten lihansyöntiä.

Kriittisiä näkemyksiä on esitetty useista näkökulmista. Näitä ovat kategorinen, ihmiskeskeinen ja lajisidonnainen argumentti. Kuvaan niitä seuraavaksi tarkemmin.

Kategorisen argumentin mukaan ihmisen ja eläimen välillä on löydettävissä perustavanlaatuisia erottavia tekijöitä, jotka toimivat perusteena sille, että ihminen on ainoa moraalisesti arvokas olento. Usein tämä erottava tekijä on liittynyt kielellisiin tai rationaalisuuden tekijöihin. Kategorisen argumentin puolustajat myös usein käyttävät moraalista kyvykkyyttä kriteerinä moraaliseen arvolle: eläin on kyvyttö moraaliseen toimintaan, joten eläimellä ei ole moraalista arvoa. (Aaltola 2004, 95-96.)

Kategorista argumenttia vastaan voidaan esittää kritiikkiä. Jos annamme yksilölle moraalisen arvon perustuen kieleen tai rationaalisuuteen, miten käy esimerkiksi pienten lasten, kehitysvammaisten tai dementoituneiden vanhusten, joilla näitä kykyjä ei ole. (Mt., 96).

Voidaan myös kyseenalaistaa väite, ettei eläimillä ole kykyä moraaliseen toimintaan. Monet tutkimukset osoittavat, että erityisesti sosiaalisilla eläimillä on kykyä moraaliluonteiseen käyttäytymiseen: eläinkoelaboratoriossa rotat kärsivät nälkää pelastaakseen lasin toisella puolen olevan lajitoverin, joka saa sähköiskun aina, kun rotta syö. Siat pyrkivät aina auttamaan toisiaan, mikäli kuulevat toisen huutavan hädän merkiksi. (Mt., 96-97.)

Eläin kykenee ymmärtämään ja seuraamaan sosiaalisia normeja, johon moraalinen toiminta pitkälti rakentuu. Sosiaalisilla eläimillä on omat norminsa esimerkiksi lauman hierarkian suhteen, kyky ymmärtää oma rooli yhteisössä ja se, miten olla vuorovaikutuksessa yhteisön muiden jäsenten kanssa. Toisaalta kategorisen argumentin puoltajat näkevät, että pelkkä sisäistettyjen normien seuraaminen ei ole riittävä peruste eläimen moraalisuudesta, sillä käyttäytyäkseen moraaliksi mukaisesti, on oltava moraaliksi käsite. (Mt., 98.)

Ihmiskeskeisen argumentin mukaan ihmisyyteen liittyy arvoja, joita eläimillä ei ole; ihminen on eriarvoinen suhteessa eläimeen, koska ihminen on ihminen. Ihmiskeskeisen argumentin kannattajat perustavat ajatuksensa usein kategoriseen argumenttiin ja tukevat näkemystä korostamalla ihmisyyttä. Argumentin mukaan ihmiset ovat ensisijaisesti arvokkaita moraalisiin olentoina ja toissijaisesti olemalla ihmisiä. (Mt., 104.) Herääkin kysymys, millä perusteilla ihmisyyden arvot on moraalisen arvot kriteeri. Se, miten asiat ovat, ei välttämättä edellytä, että niin asioiden kuuluisi olla. On hyvä palata kritiikkiin, jota esitettiin kategorisen argumentin kohdalla eläimen kyvystä moraaliseen toimintaan. Ihmisyyden arvoa ei kielletä, mutta sen arvo yksilönarvon perusteena kyseenalaistetaan. (Mt., 109.)

Lajisidonnaisuuden argumentin mukaan ihmisillä on taipumus suosia ja arvottaa omaa lajiaan. Lajisidonnaisuudessa argumentissa samankaltaisuus toimii keskeisenä käsitteenä. Ihmiset suosivat muita ihmisiä eläinten kustannuksella, sillä ihmiset ovat toistensa kaltaisia. Argumentin ongelmana kuitenkin on, miten voimme johtaa tästä päätelmästä moraalisen periaatteen. Miksi siis ihmisen taipumus suosia omaa lajiaan tarkoittaa, että näin asian tulisi olla? (Mt., 110-111.)

Oikeusteoreetikko Aulis Aarnio (2005) käsittelee eläimen oikeudellista ja moraalista asemaa artikkelissaan ”Onko eläimillä oikeuksia? Ajatuksia oikeudesta substanssi ja suhdekäsitteenä”. Aarnio (2005) näkee, ettei eläimellä ole oikeuksia, koska eläimellä ei ole *reaktiomahdollisuutta* ihmisen toimintaan; eläimellä ei siis ole kykyä saada esimerkiksi laiminlyöntiä viranomaisten tutkittavaksi.

Aarnio (2005) myös perustelee eläimen oikeudettomuuden sillä, ettei eläin kykene käsitteelliseen ajatteluun. Eläimen moraalista asemasta Aarnio (2005) toteaa, ettei eläin ole moraalinen olento, sillä se ei kykene esittämään moraalisia vaatimuksia, käsitteellistä hyvää ja pahaa, oikeaa ja väärää. Oikeus ja moraalit ovat ihmisten välisiä asioita, Aarnio (2005) kirjoittaa. Aarnion näkemys eläimen oikeudellisesta ja moraalista asemasta noudattaa perinteistä eläinoikeusajattelun kritiikkiä.

Tutkielmani kannalta Singerin näkemykset ovat merkittäviä siinä suhteessa, että hänen näkemyksistään muotoutuu eläinsuojeluliikkeen perusta. Eläinsuojeluliikkeen lähtökohdaksi on eläinten hyvinvointi. Teoreettiseen viitekehykseen tutustuessani

tutkimuskysymykseni on tarkentunut. Tutkielmassani tarkastelen Animalian nuorisojäsenten suhtautumista Peter Singerin esittämiin ajatuksiin muun muassa eläimen intressien huomioimisen suhteen. Tom Reganin eläinoikeusteoria toimii tutkielmani teoreettisena viitekehyksenä, kun analysoin aineistoani ja teen johtopäätöksiä nuorisojäsenten suhtautumisesta esimerkiksi koe-eläintoimintaan ja lihansyöntiin.

3.2 Elämänpolitiikan teoria

Elämänpolitiikan teoria on myös pro gradu -tutkielmassani keskeisessä asemassa, sillä haluan selvittää, millä tavoin Animalian nuorisojäsenten tietoisuus eläinasiasta vaikuttaa heidän arjen valintoihinsa. Selvitän myös, millä tavoin nuoret kokevat voivansa vaikuttaa tulevaisuuteen, joka liittyy elämänpolitiikan teorian positiiviseen ihmiskäsitykseen, jossa ihminen nähdään aktiivisena toimijana.

Tarkastelen myös nuorten näkemyksiä hyvästä elämästä. Elämänpolitiikkateorian mukaan yksilön tavoitteena on subjektiivinen hyvinvointi, omaan sisäiseen kokemukseen perustuva hyvä elämä. Tutkielmani kannalta tämä on merkittävää, sillä selvitän, millä tavoin nuoret kokevat oman toimijuutensa suhteessa Animaliaan.

Giddensin (1991) mukaan elämänpolitiikka ei ensisijaisesti kosketa rakenteita, jotka mahdollistavat yksilöiden henkilökohtaiset valinnat, vaan elämänpolitiikkaa ovat nämä valinnat. Giddens näkee, että yksilölliset valinnat liittyvät muun muassa identiteetin muotoutumiseen, joka on refleksiivinen saavutus muuttuvassa globaalissa maailmassa. Elämänpoliittisissa päätöksissä ja valinnoissa eettisellä toiminnalla on keskeinen rooli. (Giddens 1991, 214-215.) Esimerkiksi vegaaniksi ryhtyminen voi merkitä henkilökohtaista kannanottoa lihansyömiseen. Se on eettinen valinta, jossa otetaan kriittinen kanta tehomatalouteen mutta pyritään myös henkilökohtaisella tasolla elämään elämää terveellisten elämäntapojen mukaisesti. (Roos & Hoikkala 2000, 23.)

Identiteetillä tarkoitetaan niitä tulkintoja, joita yksilöt tekevät itsestään sekä tulkintoja, joita muut tekevät meistä. Identiteetti on yksilötasolla julki lausuttu ja arvotettu minuu s. Ryhmien ja yhteisöjen tasolla voidaan puhua siitä, kuinka meidät määritellään ja arvotetaan. Identiteetti liittyy siis olennaisesti modernisaatiokehitykseen ja, yhteiskunnalliseen muutokseen. (Saastamoinen 2007, 231.)

Leena Suurpää (1996) näkee Helven (2007) tavoin, että nuorten yhteiskunnallinen identiteetti ei ole yhtenäinen, eheä tai pysyvä kokonaisuus. Identiteetin eri puolet ja ulottuvuudet vaihtelevat ja niitä aktiivisesti vaihdellaan, ne limittyvät toisiinsa ja vuorottelevat kehittyen ja muuntuen jatkuvasti. Nuorten yhteiskunnallisten identiteettien ominaispiirteinä ovat tasapainoilu erilaisten arvostuksien välillä ja pyrkimys niiden joustavaan yhdistämiseen. (Mt., 51-52.)

Myöhäismodernissa yhteiskunnassa nuoret kuuluvat useisiin ja erilaisiin sosiaalisiin ryhmittymiin, jotka ovat usein kesto ltaan lyhytaikaisia sekä päällekkäisiä. Sosiaaliset ryhmittymät eivät välttämättä myöskään erotu toisistaan selkeiden ulkoisten tai aatteellisten kriteerien avulla. Nuoret liikkuvat erilaisten ryhmien ja roolien välillä. Sosiaalinen ryhmä toimii näin ollen nuorelle kehyksenä, johon jokainen yksilö tuo panoksensa (Suurpää 1996, 58-60).

J.P. Roos (2000) näkee, että elämänpolitiikka koostuu erilaisista periaatteista, joiden nojalla ihmisten jokapäiväisistä valinnoista tulee automaattisia, rutinoituja ja systemaattisia. Tommi Hoikkala (2000) puolestaan arvelee, että elämä on luonteeltaan epärationaalista, kaaoksenomaista sisältäen myös satunnaisuutta. Hänen mukaansa ihmisten jalot periaatteet saattavat tallautua inhimilliseen epäjohdonmukaisuuteen ja heikkouteen. Hoikkala kokee, että Roosin näkemys elämänpolitiikan luonteesta on liian rationaalinen. (Mt., 22.)

Roosin ja Hoikkalan (2000) mukaan pelkästään Giddensin tuotantoon tutustumalla ei elämänpolitiikan selkeä ydin aukea. Roos ja Hoikkala (1998) näkevät, että elämänpolitiikalle voidaan asettaa muutamia rajoittavia määri tyksiä. Tehdessään elämänsä koskevia, arkisia päätöksiä ihmiset eivät tee elämänpolitiikkaa vaan toteuttavat itseään, yrittävät hallita elämänsä. Tällöin kyse on elämänhallinnasta. Myöskään yhteiskunnallinen politiikka ei ole elämänpolitiikkaa. Elämänpolitiikka on siis

jotain, joka jää näiden kahden määritelmän välimaastoon: se koostuu yhteisistä, ryhmiä ja yhteiskuntaa koskevista ratkaisuista, joilla vaikutetaan ihmisten elämäntapaan, mahdollisuuksiin, ihmissuhteisiin, itsensä toteuttamiseen, kurjuuteen ja hyvinvointiin.

Roosin ja Hoikkalan (mt., 12) mukaan elämä itsessään ei ole elämänpolitiikkaa mutta elämän muokkaaminen eri tavoin on. Roos ja Hoikkala (2000, 25-27) näkevät elämänpolitiikan tärkeimpänä kohteena erilaiset yhteisöt. He määrittävät elämänpolitiikan alueeksi ”yksilöiden valinnat, jotka tuottavat sosiaalisia siteitä ja yhteisöllisyyden uusia piirteitä”.

Giddensin (1994, 83) mukaan moderni nyky-yhteiskunta ei ole jälkitraditionaalinen. Hän perustelee näkemystään sillä, että moderni yhteiskunta purkaa traditioita, mutta rakentaa samalla uusia. Traditioiden pysyvyys ja uudelleen luominen ovat läntisessä maailmassa olleet keskeisiä välineitä vallan oikeuttamiselle. Giddensin (1994) mukaan traditiot nojaavat yhteiskunnallisiin vartijoihin, kuten valtaapitävät, ja tradition sisällöllä on yhtä aikaa moraalista ja emotionaalista sitovuutta. Traditiot ovat väline yhteisöllisen muistin organisoimiseksi. (Mt., 92-93.)

Traditioiden sitovuus perustuu myös niiden normatiiviseen tai moraaliseen sisältöön; menneisyyden ja nykyisyyden tulkintaprosessit liittyvät olennaisesti traditioiden moraaliluonteeseen. Traditio edustaa sitä, mitä yhteiskunnassa tehdään, mutta myös sitä, mitä pitäisi tehdä. Traditio on voimakkaimmillaan, kun emme tiedosta sitä traditioksi. (Mt., 95-96.) Tutkielmani kannalta on mielenkiintoista huomioda, millä tavoin nuoret kokevat vaikuttamismahdollisuuteensa yhteiskunnassa. Sanoittavatko nuoret olemassa olevia traditioita vaikuttamisen suhteen vai ovatko he luomassa aivan uusia käytäntöjä?

Roos ja Hoikkala (1998) tulkitsevat, että yksilöiden moraaliset ratkaisut henkilökohtaistuvat. Traditionaalisessa yhteiskunnassa ihmisen toimintaa rajoittivat erilaiset moraaliset säännöt, joiden mukaisesti ihmiset toimivat. Nyky-yhteiskunnan moraalisäännöt ja auktoriteetit eivät ole niin yksiselitteisiä. Yksilön moraalinen käyttäytyminen voikin olla epämoraalista esimerkiksi, jos yksilö ei pyri vaikuttamaan globaaliin vääryyksiin. Ympäristötuhojen vastustaminen saattaa olla moraalisempaa

toimintaa kuin lainkuuliaisuus yhteiskunnassa, joka saastuttaa ympäristöä, hävittää metsää ja tuhoaa eläin- ja kasvilajeja. (Mt., 15-16.)

Giddensille elämänpolitiikan edellytykset syntyvät, kun lopullisesti siirrytään traditionaalisesta yhteiskunnasta jälkitraditionaaliseen yhteiskuntaan: yhteiskuntaan, jossa eivät vallitse yleisesti hyväksytyt, itsestään selvät periaatteet ja jäykät auktoriteettirakenteet. Ihmiset eivät enää ratkaisuissaan nojaa perinteisiin moraal sääntöihin vaan joutuvat yksilöinä harkitsemaan valintojaan. (Roos 1998, 21.)

Roos näkee, että giddensiläisittäin elämänpolitiikka yhteiskunnallisena kysymyksenä on sosiaalisiin ja ympäristöriskeihin liittyviä valintoja, joissa eettinen pohdinta on merkittävässä osassa. Yksilötasolla elämänpolitiikka liittyy erityisesti elämän hallintaan eettisesti hyväksyttävällä ja globaalit ongelmat huomioon ottavalla tavalla. (Roos 1998, 30.)

Tutkielmassani tarkastelen millä tavoin elämänpoliittisen päätöksenteon eettisyys näkyy erityisesti nuorten kulutusvalinnoissa; onko sillä vaikutusta nuorten ruokavalioon tai siihen, millaisia kosmetiikkatuotteita he käyttävät? Tutkimuskysymykseni elämänpolitiikan osalta tarkentui haastattelujen edetessä, jolloin havaitsin myös nuoren identiteetin merkityksen osana tutkielmani elämänpoliittista näkökulmaa.

4. TUTKIMUSAINEISTO JA TUTKIMUSMENETELMÄT

4.1 Tutkimusaineisto

Tutkimusmenetelmänä käytän kvalitatiivista menetelmää ja aineiston keruun osalta puolistrukturoitua haastattelua, tarkennettuna vielä teemahaastattelua. Hirsjärven ja Hurmeen (1993) mukaan puolistrukturoitu haastattelu sopii käytettäväksi, kun tutkimuksen kohteena ovat emotionaalisesti arat aiheet sekä tutkittaessa ilmiöitä, joista haastateltavat eivät päivittäin ole tottuneet keskustelemaan; arvostuksistaan, aikomuksistaan, ihanteistaan, perusteluistaan kriittisessä mielessä (mt.,35).

Tutkielmani empiirisen aineiston muodostavat 11 nuoren haastattelut. He ovat Animalian jäseniä tai mukana vapaaehtoistoiminnassa. Nuoret valikoituivat mukaan satunnaisesti. Käydessäni läpi Animalian jäsenrekisteriä pyrin ottamaan mukaan pääkaupunkiseudulla asuvia nuoria, jossa itsekkin asun, mutta mukaan valikoitui myös nuoria muualta Suomesta. Tosin näitä nuoria ei ole lopullisessa aineistossa, sillä kaikki haastatteluihin suostuneet nuoret asuvat pääkaupunkiseudulla.

Työni haasteellisin osuus oli saada Animalian nuorisojäseniä osallistumaan haastatteluun. Tutkimussuunnitelman tekovaiheessa ajattelin vielä, että haastateltavien saaminen olisi helppoa. Tiedossani oli kuitenkin myös se, että Animaliaassa nuoret eivät ole kovin vahvasti toiminnassa mukana, joten jossain määrin osasin odottaa, että nuorten haastattelemisen voisi olla haasteellista.

Animalia tuki minua tutkielmani tiedottamisessa nuorisojäsenille. Heille lähetettiin muun muassa syyskirjeen mukana tietoa pro gradu -tutkielmastani sekä yhteystietoni. Tämä kuitenkin poiki ainoastaan yhden haastattelun. Animalia hyödyntää tiedottamisessaan paljon sosiaalista mediaa, joten laitoin muutamia kertoja ilmoituksen tutkielmastani Animalian eri Facebook-sivustoille sekä pyynnön osallistua haastatteluun. Tämän johdosta sain kaksi nuorta haastatteluun. Kävin läpi Animalian

nuorisojäsenrekisteriä, josta poimin noin 30 nuorta ympäri Suomen (pääosin kuitenkin pääkaupunkiseudulta). Lähetin heille sähköpostia pro gradu -tutkielmastani useamman kerran saaden ainoastaan yhden yhteydenoton.

Kun aineistoa ei alkanut kertyä, lähestyin vielä sähköpostitse niitä nuoria, joille olin jo muutamaan kertaan laittanut sähköpostia. Olin muokannut teemahaastattelurungon kyselymuotoon, jossa nuoret saivat vastata avoimiin kysymyksiin. Ajattelin, että nuorten kynns osallistua haastatteluun olisi korkea, joten vastaaminen sähköpostihaastatteluun saattaisi olla helpompaa. Kyselyyn vastasi neljä nuorisojäsentä.

Kaksi nuorta innostui tulemaan haastatteluun sen jälkeen, kun olimme yhdessä toimineet Animalian vapaaehtoisina erilaisissa tilanteissa ja sain kerrottua kasvatusten tutkielmani aiheesta ja siitä, millainen haastattelu tulisi olemaan. Näissä tilanteissa kuitenkin pohdin, miten roolini Animalian vapaaehtoisena vaikutti nuorten käyttäytymiseen haastattelutilanteessa. Samaa pohdin myös muissa haastatteluissa. Arastelevatko nuoret minua, olenko heidän silmissään aiheen asiantuntija? Ruusuvuori, Nikander ja Hyvärinen (2010, 28) pohtivat, kuinka haastateltavien tapa puhua tai kuvata jotakin aihetta tai tapahtumaa suhteutuu aina siihen, mikä kulttuurin jäsenenä toimimiselle on odotuksenmukaista. Puheessaan haastateltavat varautuvat siihen, että tästä odotuksenmukaisuudesta poikkeamista kohdellaan selitystä vaativana.

Haastattelujen edetessä huomasin kuitenkin nuorten vahvuuden tuoda esiin mielipiteitään ja seistä niiden arvojen takana, joihin he uskovat. Nuoret puhuvat vahvasti esimerkiksi siitä, miksi he ovat päättäneet valita vegaanin elämäntavan tai yhtä lailla, miksi heidän mielestään lihan syönti on hyväksyttävää. He eivät pelänneet, että voisin olla eri mieltä aiheesta. Nuoresta iästään huolimatta monet haastatellut nuoret ovat pohtineet moraaliseettistä kantaansa eläinsuojelu- ja oikeusasioihin varsin pitkälle. Tämä oli itselleni pienoinen yllätys, sillä kuvittelin nuorten mielipiteiden perustuvan tunnetasolle rationaalisen ajattelun sijaan.

Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on löytää aineistosta jotakin uutta; uusia jäsenyyksiä ja merkityksiä sekä ennen kuvailemattomia tapoja ymmärtää ympäröivää todellisuutta (Ruusuvoori, Nikander & Hyvärinen 2010, 16). Tämä on myös ollut pro graduni kantavana teemana. Tavoitteenani on saada kuuluviin Animalian nuorisojäsenien ääni, sillä sitä ei ole juuri aiemmin tutkittu. Koen, että Animalian nuorten jäsenien tarpeet ja toiveet on huomioitava tulevaisuuden toiminnan kannalta.

Teemahaastattelun keskiössä on haastatteluteemojen suunnittelu. Tutkittavat ilmiöt ja niitä kuvaavat peruskäsitteet hahmottuvat perehdyttäessä teoriaan ja tutkimustietoon. Haastattelurunkoa laadittaessa ei luoda yksityiskohtaista kysymysluettelo vaan laaditaan teema-alueuuttelo. Teema-alueet edustavat teoreettisten pääkäsitteiden alakäsitteitä tai luokkia, jotka koskevat niitä alueita, joihin haastattelukysymykset kohdistuvat. Haastattelutilanteessa ne toimivat haastattelijan muistilistana. (Hirsjärvi & Hurme 1993, 41.)

Laatimani teemahaastattelurunko toimi haastattelutilanteissa muistilistana aiheista, jotka olivat oleellisia tutkimuksen kannalta. Kysymysrunko oli tärkeä, ja vieläkin tärkeämpänä koen, että olin sisäistänyt kysymykset ja miettinyt tarkkaan, mitä kysymys tarkoittaa ja mitä tietoa haluan sillä saavuttaa. Monet eläinliikkeen termit, kuten tehomaatalous, maltillisuus ja radikaalisuus, ovat itselleni itsestään selviä, mutta haastattelutilanteissa kävi ilmi, etteivät kaikkien termien merkitykset olleet nuorille selkeitä.

4.2 Aineiston analyysi sisällönanalyysin keinoin

Analysoin aineiston kvalitatiivisin menetelmin. Käytän laadullista sisällönanalyysiä aineiston analysointimenetelmänä. Keskeistä on, että löydän haastatteluaineistosta tutkimusongelman kannalta olennaisen puheenaiheen eli löydän vastauksia kysymyksiin nuorten suhtautumisesta eläinten oikeuksiin ja elämänpoliittisiin kysymyksiin.

Sisällönanalyysi on tekstianalyysiä, jossa tarkastellaan tekstissä esiin nousevia inhimillisiä merkityksiä (Tuomi & Sarajärvi 2006, 106). Laadullisen aineiston sisällönanalyysi voidaan tehdä aineistolähtöisesti, teoriaohjaavasti tai teorialähtöisesti (mt., 110). Aineistoni analyysi on tehty teoriaohjaavasti ja raportoin teemoittain koko aineiston kirjon.

Teoriaohjaava sisällönanalyysi etenee aineiston ehdoilla, mutta merkittävin ero aineistolähtöiseen sisällönanalyysiin on, miten empiirinen aineisto liitetään teoreettisiin käsitteisiin. Aineistolähtöisessä analyysissä erotetaan tutkimuksen kannalta oleellinen tieto, jonka pohjalta muodostetaan teoreettinen käsitteistö. Tutkimustuloksissa esitetään empiirisestä aineistosta muodostettu malli, käsitejärjestelmä, käsitteet tai aineistoa kuvaavat teemat. Teorialähtöisessä aineistanalyysissä käsitteistö on jo olemassa teoreettisesta viitekehystä luotuna. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 117.)

Erittelen haastatteluihin osallistuneiden mielipiteitä seuraaviin teemoihin: suhde Animaliaan, eläinoikeusajattelu ja eläinsuojeluajattelu sekä elämänpolitiikka. Teemat ovat syntyneet perehdyttyäni tutkielman kannalta oleelliseen kirjallisuuteen. Teemojen avulla pyrin hahmottamaan nuorisojäsenten näkemyksiä laittomaan toimintaan, ruokavalioon, eläinten oikeuksien ja eläinten hyväksikäytön määrittelyihin sekä eläinasialle annettuihin perusteluihin. Edellä mainitut teemat ovat keskeisessä asemassa, kun pohditaan maltillisempaa eläinsuojeluliikettä ja radikaalia eläinoikeusliikettä.

Laadullisessa tutkimuksessa tarkkojen instrumenttien sijaan korostuvat analyysin systemaattisuuden ja tulkinnan luotettavuuden kriteerit. Systemaattisessa analyysissä on keskeistä, että avataan kaikki tehdyt valinnat, rajaukset ja analyysin etenemistä ohjaavat periaatteet. Lukijalle myös näytetään, mistä aineiston kokonaisuus koostuu ja kuvataan ne aineiston osat, joille päähavainnot rakentuvat. Aineiston analyysin vahvuuksien esittelyn ohella on tärkeää käsitellä myös sen mahdollisia rajoituksia. (Ruusuvoori, Nikander & Hyvärinen 2010, 27.)

Teorialähtöisen sisällönanalyysin ensimmäisenä vaiheena on analyysirungon muodostaminen. Analyysirungon sisälle muodostetaan aineistosta erilaisia kategorioita induktiivisen sisällönanalyysin periaatteita noudattaen. Tällöin on mahdollista nostaa aineistosta esiin asiat, jotka kuuluvat analyysirunkoon sekä ne asiat, jotka jäävät analyysirungon ulkopuolelle. Analyysirunko voi olla myös strukturoitu, jolloin aineistosta kerätään ainoastaan ne asiat, jotka sopivat analyysirunkoon. Tällöin on mahdollista testata aikaisempaa teoriaa tai käsitejärjestelmää uudessa kontekstissa. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 113.) Pyrin nostamaan aineistosta esiin teemat, jotka sopivat tekemääni analyysirunkoon. Analyysirunko pohjautuu tutkielmani teoreettiseen viitekehykseen.

Alasuutarin (2011) mukaan havaintojen pelkistämisessä voidaan erottaa kaksi osaa. Ensinnäkin aineistoa tarkastellaan vain tietystä teoreettismetodologisesta näkökulmasta käsin. Aineistossa huomio kiinnittyy siihen, mikä on teoreettisen viitekehyksen ja kulloisenkin kysymyksenasettelun kannalta olennaista. Pelkistämisen toisen vaiheen ideana on karsia havaintomäärää yhdistämällä havaintoja. (Mt, 40.) Olen hyödyntänyt edellä mainittua menetelmää aineistoni analyysiä tehdessä.

Analyysirunko muodostui teoreettisen tarkasteluun perustuvista teemoista eli suhde Animaliaan, eläinoikeusajatteluun sekä yksilöllinen elämänpolitiikka. Loin analyysirungon Excel-taulukkoon käytännön syistä; taulukkopohjalle oli helppo koodata suuri määrä tekstiä tavalla, joka on helposti hallittavissa ja luettavissa.

Analyysirunko koostui yläkäsitteistä, jotka muodostuivat teemahaastattelujen teemoista. Excel-taulukkoon liitin yläkäsitteiden kohdalle haastatteluiden litteroinneista alkuperäiset ilmaukset. Näistä johdin pelkistetyt ilmaukset, joiden

tarkoituksena on yksinkertaistaa haastattelujen sisällöt kunkin teeman osalta. Näiden pohjalta vielä muodostin teemoittain alaluokat, jotta aineiston käsittely olisi mahdollisimman tehokasta ja selkeää.

4.3 Tutkimuksen etiikka ja luotettavuuden arviointia

Tutkimuksen tekemisessä keskeisessä asemassa on etiikka. Tutkielmani tekovaiheissa olen toiminut eettisesti ja avoimesti. Jokaisen tutkimushaastattelun alussa olen selvittänyt haastateltavalle tutkimuksen tarkoituksen sekä korostanut haastatteluaineiston luottamuksellisuutta ja anonymiteettiä; olen kertonut nuorille, että haastattelua ei kuuntele kukaan minun lisäksi ja että käytän haastatteluaineistoa niin, ettei nuoria pystytä tunnistamaan tutkielmastani. Olen saanut tutkimusluvan Animalialta sekä nuorilta itseltään heidän lupautuessaan osallistumaan haastatteluihin.

Tutkielman eri vaiheissa olen myös tehnyt eettisiä päätöksiä. Olen tarkkaan harkinnut lähteiden käyttöä ja tarkasti myös merkinnyt lähteet tutkielman tekstiin. Olen käyttänyt tutkielmassani työni kannalta keskeisiä lähteitä ja pyrkinyt myös siihen, että käyttämäni aineisto on mahdollisimman ajantasaista ja luotettavaa.

Kvalitatiivisia tutkimuksia on kritisoitu luotettavuuskriteereiden hämäryydestä.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa analyysivaihetta ja luotettavuuden arviointia ei voi erottaa selkeästi toisistaan, kuten kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Kvalitatiivinen tutkimus myös takaa vapaamman etenemisen aineiston analyysin, tulkintojen ja tutkimustekstin välillä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkija joutuu pohtimaan aktiivisesti työn eri vaiheissa tekemiään ratkaisuja, analyysin kattavuutta sekä työn luotettavuutta. (Eskola & Suoranta 1998, 209.)

Eskolan ja Suorannan (mt.) mukaan laadullisessa tutkimuksessa arviointi pelkistyy kysymykseksi tutkimusprosessin luotettavuudesta. He myös korostavat laadullisen tutkimuksen lähtökohtana olevaa tutkijan avointa subjektiviteettia ja sen tiedostamista. Tutkija on siis tutkimuksensa keskeinen tutkimusväline. Näin ollen kvalitatiivisen

tutkimuksen merkittävin luotettavuuden kriteerinä on tutkija ja luotettavuuden arviointi koskee koko tutkimusprosessia. (Mt., 211.)

Eskola ja Suoranta (mt., 212-213) tuovat esiin neljä tutkimuksen luotettavuuden kannalta olennaista tekijää; uskottavuus, siirrettävyys, varmuus ja vahvistuvuus. Uskottavuus merkitsee sitä, että tutkijan on huomioitava, vastaavatko hänen käsitteellistyksensä ja tulkintansa tutkittavien käsityksiä. Tutkimuksen siirrettävyys on mahdollista tietyin ehdoin, vaikka yleistysten tekeminen sosiaalisen todellisuuden monimuotoisuudesta johtuen ei olekaan aina mahdollista. Tutkimukseen lisätään varmuutta huomioimalla tutkimukseen ennustamattomasti vaikuttavat ennakkoehdot. Vahvistuvuudella puolestaan tarkoitetaan sitä, että tehdyt tulkinnat ja havainnot saavat tukea aiemmasta tutkimuksesta.

Koen, että olen onnistunut edellä mainittujen luotettavuuskriteereiden saavuttamisessa työssäni osittain hyvin. Aineiston analyysissä olen tuonut esiin tarkasti tutkittavien näkemyksiä ja tehnyt erontekoa omiin käsityksiini asioista ja niiden merkityksistä. Koen ongelmallisena haastatteluaineiston suppeuden, vaikka kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena ei ole yleistettävyys. Tutkielmani tulokset saavat tukea aiemmin tehdyistä tutkimuksista (vrt. Parikka 1998).

Tutkielmassani olen tuonut tarkasti esiin tutkielman eri vaiheet. Tutkimuksen sisäisellä validiteetilla tarkoitetaan, että tutkimuksen teoreettiset ja käsitteelliset määrittelyt ovat sopusuonnissa. Ulkoinen validiteetti puolestaan tarkoittaa tulkintojen ja johtopäätösten sekä aineiston välisen suhteen pätevyyttä. Tutkimuksen reliabiliteetti liittyy myös tutkimuksen luotettavuuteen ja erityisesti siihen, ettei aineiston tulkinta sisällä ristiriitaisuuksia. (Eskola & Suoranta 1998, 214.)

Koen, että tutkielmani on sisäisesti ja ulkoisesti validi; tutkielmani on teoreettisesti ja käsitteellisesti yhtenäinen ja aineistosta tekemäni tulkinnat perustuvat haastateltavien näkemyksiin tutkielman aiheesta. Olen myös käsitellyt haastatteluaineistoni huolellisesti ja esittänyt sen mahdollisimman tarkasti. Aineistoon huolella perehtyminen varmistaa sen, ettei aineiston tulkinnassa esiinny ristiriitaisuuksia.

5. TUTKIMUKSEN TULOKSET

5.1 Nuorisojäsenten suhde Animaliaan

Tutkielmani ensimmäisenä tavoitteena on selvittää, mikä merkitys Animalian jäsenyydellä on nuorille sekä mikä on heidän näkemyksensä Animalian maltillisuudesta. Samalla kuvaan, kuinka pitkään he ovat olleet mukana toiminnassa ja miksi he ovat alun perin liittyneet Animalian jäseniksi.

Suuri osa haastatteluun osallistuneista nuorista on ollut Animalian jäsenenä tai toiminnassa mukana vasta vähän aikaa, muutamasta kuukaudesta vuoteen. Haastatteluun osallistuneista nuorista kahdella oli pidempi jäsenyys takanaan, neljästä viiteen vuoteen. Yhteistä lähes kaikille on, että kiinnostus eläinasiaa kohtaan on herännyt yläasteella kaverien innoittamana tai oppituntien tehtävien myötä. Muita yhteneviä tekijöitä jäseneksi liittymiseen ja toimijuuteen Animaliaassa on kavereiden tai perheenjäsenen jäsenyys Animaliaassa, joka on toiminut motivoivana tekijänä nuorelle liittyä jäseneksi tai lähteä mukaan toimintaan. Keskeisenä tekijänä on ollut myös nuoren halu vaikuttaa eläinasioihin sekä eläinrakkaus.

Nuoret antavat hyvin monenlaisia merkityksiä jäsenyydelleen ja toimijuudelleen Animaliaassa. Keskeisiksi merkityksiksi nousee Animalian toiminnan tukeminen maksamalla jäsenmaksua sekä yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Näin asiaa kuvasi eräs haastateltavista:

Haastattelija: *Mikä merkitys siinä, sil on sulle, et sä olet Animalian toiminnassa mukana ja sitte jossain vaiheessa ehkä jäsenenä? Miten sä näät, mikä merkitys sillä on?*

T1: No musta tuntuu niin ku et, sit voi jotenki vaikuttaa ja olla sillee eläinten tukena. Että ehkä se on joskus vielä parempi ja voi silloin miettiä, et ite ollu jotenki vähän siinä mukana.

Haastateltavat nuoret ovat yhtä mieltä sen suhteen, että Animalia on maltillinen eläinsuojelujärjestö. Nuoret myös kokevat, että maltillinen tapa hoitaa ja viedä eläinasiaa eteenpäin on oikea tapa. Muutama nuori kuitenkin tarkastelee kriittisesti maltillisen toiminnan tehokkuutta ja hyväksyy radikaalimman eläinoikeusliikkeen kansalaistottelemattomuuden muotoja, kuten salakuvaamista tehotuotantotiloilla.

Haastattelija: *Niin just. No millasena järjestönä sä näät Animalian? Onks se sun mielestä niin kun maltillinen tai radikaali järjestö...*

T3: No, kyl se käyttää laillisia keinoja mun mielestä..et ei se mikään ääriliike oo..

Haastattelija: *Mitä mieltä sä oot siitä? Pitäiskö sun mielestä Animaliaassa olla vähän radikaalimpaa toimintaa?*

T3: No en mä nyt tiä... Ehkä pikkasen..Ei sen erikoisempaa..

Haastattelija: *Mm.. Mitä mieltä sä oot näistä laittomista iskuista ja jos vaikka mennään tarhoille ja kuvataan siellä tai päästetään kettuja vapaaks.. Mitä mieltä sä oot sellasest..?*

T3: No, kettujen vapauttamista ei oo mikään paras idea, varsinkin jos puhutaan sellasest hippien stereotyyppioista, et vapautetaan johonkin autotiehen..Mut tota, valokuvaaminen on must oikeutettua, koska mistään muualta ei saa sitä oikeeta tietoa selville. Koska totta kai ne tulee peittämään niitä asioita, jos pyydetään jonkunlainen lupa.

Haastatteluja tehdessä pohdin paljon käsitteiden maltillisuus ja radikaalisuus merkityksiä ja sitä, tavoittavatko ne jotain olennaista tutkielman kannalta. Maltillisuuden ja radikaalisuuden käsitteitä käytetään paljon kirjallisuudessa sekä eläinasialiikkeiden sisällä. Nuoret myös pääosin ovat tietoisia käsitteiden merkityksistä. Ainoastaan kahdelle nuorelle selvitin, mitä käsitteillä tarkoitetaan. Selvitin nuorille, että maltillisuudella tarkoitan, että liike toimii laillisin ja avoimin keinoin, eikä käytä toimissaan missään muodossa laittomuuksia. Aktivismikäsitteellä on usein negatiivinen kaiku, vaikka toiminta sinänsä nähtäisiin myönteisenä. Jopa termi kansalaistoiminta saatetaan kokea uhkaavana; mielenosoitukset ja kansalaistottelemattomuus nähdään demokratian vastaisena toimintana. (Lundbom 2008, 286.) Tämä tulee myös haastatteluissa esiin, kun nuoret pohtivat maltillisen ja radikaalin toiminnan vaikuttavuutta.

T11: *"Se (laiton toiminta) ei ole oikein. Minusta on parempi toimia lain mukaan ja kun ajattelee tuollaista toimintaa niin se vain vaikeuttaa asemaamme auttaa ja luo ennakkoluuloja eläinsuojeluyhdistyksiä kohtaan."*

Kansalaistoiminnan toimintavalikoima on laaja mielenosoituksista yleisen keskustelun herättämiseen. Lundbom (2008, 286) määrittää kansalaistoiminnan kansalaisten toiminnaksi, jolla on sosiaalinen, yhteiskunnallinen tai poliittinen tarkoitus. Kansalaisaktivismin termillä puolestaan tarkoitetaan jatkuvaa aktiivista kansalaisuutta erilaisissa toimintaympäristöissä ja erilaisin toimintakeinoin. Aktivistiksi on siis henkilö, joka toimii tärkeiksi kokemiensa asioiden puolesta. (Mt., 287.)

Medialla on olennainen rooli mielikuvien muodostumisessa aktivisteista ja radikalismista. Monet haastatellut nuoret puhuvat "kettutyöistä" ja turkistarhaiskuista. Ne ovat olleet laajasti mediassa 1990-luvun puolivälin aikaan, jolloin osa haastateltavista ei ollut vielä syntynyt. Mielikuvat elävät vahvoina kulttuureissa ja ihmisten mielissä. Huomasin myös itse sortuvani tähän samaan

kettutyttöilmauksen käyttöön ja kettujen vapauttamisesimerkin antoon nuorille, kun määrittelin radikaalia eläinoikeusliikettä.

Tutkielman työstämisen edetessä pyrin aktiivisesti olemaan vahvistamatta vanhentunutta mielikuvaa eläinoikeusliikkeestä. Eläinoikeusliikkeen toimintamuodot ovat muuttuneet paljon 1990-luvun tapahtumien jälkeen. Kansalaistottelemattomuus on edelleen osa toimintaa, esimerkiksi kuvaaminen tuotantotiloilla, mutta muutoin toiminta on laillista.

Lundbom (2011) näkee, että kulttuurisen toiseuden rakentaminen eläinaktivismista on mediassa vähentynyt. Tässä on ollut ratkaiseva merkitys eläinoikeusliikkeen aktivistien toiminnan muutoksessa, joka on saanut kansalaiset heräämään eläinten pahoinvointiin yhteiskunnassamme. Aktivistit nähdään nykyään uskottavina poliittisina toimijoina, joiden mielipiteitä kannattaa kuunnella. Kulttuurisen toiseuden tuottaminen tapahtuu aktivistien ehdoilla, eli he itse määrittävät miten haluavat erottautua niin sanotuista tavallisista kansalaisista ja millä tavoin aktivistit rakentavat kollektiivisia identiteettejään. (Mt., 55.)

Pia Lundbom ja Jarmo Rinne (2003) näkevät eläinoikeustoiminnan *uuden politiikan* toimintakulttuurina. Aktivismin poliittinen luonne ja ilmiasu eroavat perinteisesti politiikaksi mielletystä toiminnasta ja aiemmasta poliittisista liikkeistä. Poliittisten teemojen esiin nostajiksi ovat nyt nousseet poliittiset liikkeet sekä epämuodollisempi poliittinen liikehdintä perinteisten puolueiden sijaan. Poliittinen toiminta on saanut uusia muotoja, mikä näkyy muun muassa edustuksellisen demokratian ulkopuolella tapahtuvana kulutus- ja elämäntapapolitikointina. Uuden politiikan liikkeet tuovat politiikkaan subjektiivista ontologiaa eli henkilökohtaisuuden elementin. Poliittista toimintaa motivoivat yksilöä lähellä olevat asiat, merkittäväksi koetut asiat. Liikkeet politisoivat toimijoiden itsensä kokemia yhteiskunnallisia vääryyksiä. (Mt.,181-183.)

Näkemykseni radikaalisuudesta merkitsee nimenomaan henkilökohtaista kannanottoa esimerkiksi eläinperäisten tuotteiden käyttämiseen; sitä, että kieltäydytään käyttämästä tuotteita, joiden tuotannossa on millään tavalla hyödynnetty eläimiä. Haastattelujen aikana on ollut mielenkiintoista havaita, millaisia merkityksiä nuoret antavat radikaalisuus-käsitteelle. Jokainen haastatteleman nuori kokee

radikaalisuuden laittomaksi toiminnaksi, kuten esimerkiksi kettujen vapauttamiseksi turkistarhoilta. Tässä suhteessa minun ja nuorten käsitykset käsitteen merkityksestä eivät kohdanneet ja tämä minun olisi ollut hyvä huomioida jo haastattelukysymyksiä tehdessä.

Animalian nuorisojäsenet kokevat, että liiton maltillinen suuntaus on hyvä ja eläinasiaa eteenpäin vievä. Nuoret eivät kuitenkaan täysin poissulje radikaalin eläinoikeusliikkeen toimintamuotoja, sillä haastattelemini nuorten mukaan esimerkiksi salakuvaaminen tuotantotiloilla on täysin hyväksyttävää. Tätä he perustelevat sillä, että muuten emme saisi totuudenmukaista tietoa eläinten oloista.

5.2 Animalian nuorisojäsenten suhtautuminen eläinoikeusajatteluun

Tutkielman toisena tehtävänä on selvittää nuorisojäsenten näkökulmia eläinoikeusajatteluun. Pyrin saamaan vastauksia tähän kysymykseen kysymällä nuorilta muun muassa, millaisia oikeuksia nuoret näkevät eläimillä olevan, mille eläimille nämä oikeudet kuuluvat, miten he näkevät ihmisoikeuksien ja eläinoikeuksien välisen eron. Selvitän myös haastateltavien näkemyksiä radikaalin eläinoikeusliikkeen toimintatavoista sekä tehotuotannosta, koe-eläintoiminnasta, turkistarhauksesta sekä lemmikkieläinten pidosta.

Eläinoikeusjärjestö Oikeutta Eläimille kuvaa suhtautumistaan eläinten hyväksikäyttöön näin:

”Oikeutta eläimille kyseenalaistaa eläinten hyväksikäytön ajatuksen. Suhteemme eläimiin tulisi perustua vastavuoroisuuteen nykyisen yksisuuntaisen hyödyntäytävöittöluu sijasta. Eläimillä on oikeus elämään ja omaehtoisuuteen. Eläimet ovat tuntevia ja kärsimiskykyisiä olentoja, joilla on aitoja hyvinvointivaatimuksia. Meillä on eettinen vastuu ottaa huomioon nämä vaatimukset.” (www.oikeuttaelaimille.net 22.2.2013.)

Animalia puolestaan määrittää suhtautumisen eläinten hyötykäyttöön seuraavalla tavalla:

”Animalia kyseenalaistaa eläimen tappamisen ihmisen toissijaisten tarpeiden vuoksi. Samalla Animalia haluaa taata yhteiskunnassamme käytettäville eläimille parhaan mahdollisen elämänlaadun niiden elinaikana ja toimii aktiivisesti eläinten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Eläinten pito ei saa tuottaa eläimelle kärsimystä ja ihmisen on turvattava eläimen lajinmukainen ja yksilökohtainen hyvinvointi. Taloudelliset seikat eivät saa olla syynä eläimen hyvinvoinnin heikentämiselle.” (www.animalia.fi 22.2.2013.)

Haastatellut nuoret tuovat esiin, kuinka eläimillä tulisi olla yhteiskunnassamme nykyistä laajemmat oikeudet ja että oikeudet kuuluvat kaikille eläimille. Nuoret pohtivat osuvasti, millä tavoin eläimiä luokitellaan niiden käyttötarkoituksen perusteella; koe-eläin, tuotantoeläin tai lemmikkieläin. Nuoret myös tarkastelevat eläinten oikeuksia realistisesti eli huomioivat, millaisia perusoikeuksia eläimillä tulisi olla ja millaiset oikeudet ovat turhia eläimistä puhuttaessa, kuten koulunkäynti tai äänestysvelvollisuus. Tutkielmani kannalta on ollut hyödyllistä perehtyä kriittisiin näkemyksiin. Haastatteluaineistostani nousee, ehkä jopa yllättäen, esiin myös Animalian nuorisojäsenten kriittinen suhtautuminen eläinasiaan. Aineiston perusteella näyttää siltä, että nuorisojäsenten suhtautuminen eläimiin on pääsääntöisesti ihmiskeskeisen argumentin mukainen. Haastattelemanuoret peilaavat eläinten oikeuksia suhteessa ihmisyyteen ja ihmisten tarpeisiin.

Ihmisoikeuksien ja eläinten oikeuksien välisestä erosta nuoret kertovat, kuinka eroja on, ja ehkä pitääkin olla, mutta eläimille toivotaan parempia oikeuksia nimenomaan lajityypillisen käyttäytymisen ja perustarpeiden tyydyttymisen näkökulmasta. Tässä mielessä nuorisojäsenten näkemykset ovat eläinoikeusfilosofi Peter Singerin kaltaisia, jossa painotus on nimenomaan eläimen hyvässä elämässä, ei niinkään eläimen hyötykäytön kieltämisessä.

Haastattelija: *No sit tota, mitä oikeuksii sä näät, että eläimillä on?*

T9: *Mun mielestä eläimil pitäis olla tosi pitkälti samat oikeudet ku ihmisillä on perusoikeuksii eli niin ku sillee, et saa elää vapaana, periaatteessa vapaana, kotieläimet nyt on.. on meilläkin koira.. mutta niin ku silleen, et on oikeus niihin perustarpeisiin ja ettei kukaan niin ku kohtelee jollain tavalla kaltoin. Et mun mielestä ne on niin ku niit kaikkein tärkeimpiä.*

T10: *Niin ku ne on jotenki niin ku epätasavertaisii siinä silleen ku vertaa vaik koira ja lehmää. Ne on luokiteltu niin sillai, et lehmä on vaan hyötyeläin ja koira on sit tällanen.. Et niin ku mä haluaisin, et siihen tulis jotain muutosta, et ihmisil ei ois sitä tiettyä käsitystä siitä mikä on annettu.*

Suuri osa haastattelemistani nuorista kokee, että Animalian maltillinen ja lainmukainen toiminta on oikea tapa toimia ja viedä eläinasiaa eteenpäin. Kuitenkin lähes kaikki nuoret näkevät, että myös kansalaistottelemattomuutta tarvitaan, koska muulla keinoin ei saada julkiseen tietoon, mitä esimerkiksi tehotuotantotiloilla tapahtuu ja, millaiset ovat siellä eläinten olot.

T2: *”No en mä tiä oks se niin eettistä tehä tollee noit laittomuuksii, mut jos haluu ajaa sellast hyvää asiaa, niin kai siihen voi käyttää vähän anarkiaa.. Et ei sellast poliittista mitäänsanomattomuutta.”*

T10: *”Se vähän on vaik, no videokuvaaminen on mun mielestä niin ku ihan oikein, koska se näyttää sen todellisen, mut sit se vähän riippuu, et aina, et kuinka pitkälle menee. Kumminkin, jos et niin ku silleen niin ku et osaa pysyä järkevänä siinä.”*

Kaikki haastatellut nuoret vastustavat turkistarhausta epäeettisenä elinkeinona. Myös koe-eläintoiminta tuomitaan, mutta ymmärrystä löytyy esimerkiksi eläinten hyödyntämisessä lääketieteellisyydessä. Eläinten käyttö ruoantuotannossa hyväksytään myös lähes yksimielisesti, mutta tehotuotantoa vastaan nousee voimakasta kritiikkiä. Eläinten hyvinvointi on kaikille nuorille merkittävä asia.

T1: *"Niin, et jos niil on hyvät olot siellä. Et ne saa sellasen elinympäristön, suunnilleen ainakin mitä ne tarvii, niin se on hyvä. Mut jos ne vaan sellases pienes aitaukses tai häkis tai jossain, niin sit se on tosi huono juttu."*

T4: *"En kannata tehomaataloutta. Eläinten kasvatuksessa ruuaksi pitäisi ajatella eläinten parasta mahdollisimman paljon, mitä tehomaataloudessa ei tehdä."*

T3: *"Se on mun mielestä aika turhaa. Tai no, on se ihan terveellistä syödä lihaa, mut saman lailla vitamiinit ja ne muut voi saada jostain toisesta. Esimerkiksi se tapa, jolla ne kastroi ja leikkaa nää pikkusikojen hännät, niin mun mielestä se on tosi järkyttävää. Ja lihan teosta on tosi järkyttävää, miten ne tappaa näit kanoja, laittaa ne elävänä roikkumaan ja.. Ei, en hyväksy tätä."*

Lemmikkieläintenpito koetaan positiivisen asiana, kunhan eläimistä pidetään hyvää huolta.

T1: *"No mun mielestä siin ei oo mitään ongelmaa. Et kyl tosi monet koirat, vaik ne olis jossain pienemmäs tilas, niin ei ne vaikuta sillee kärsiviltä. Kun ne saa ruokaa ja hellyyttä, läheisyyttä ja tolee, niin en mä nää siin mitään ongelmaa."*

Kaiken kaikkiaan haastattelemieni nuorten mielipiteet eläinten oikeudellisesta ja moraalisesta asemasta yhteiskunnassamme ovat vahvasti eläinsuojeluliikkeen myötäisiä verrattuna eläinoikeusliikkeiden ajattelumaailmaan. Eläinoikeusfilosofi Tom Regan (1983) näkee, että kaikenlainen eläinten hyötykäyttö pitäisi lopettaa ja samaa näkemystä edustavat myös eläinoikeusliikkeet. Animalian nuorisojäsenten ajatukset eläinoikeusliikkeen edustamiin ajatuksiin vaikuttavat olevan kovin etäällä toisistaan.

5.3 Animalian nuorisojäsenten elämänpolitiikka

Tutkielman kolmantena tavoitteena on selvittää, millä tavoin eläinasian tiedostaminen näkyy nuorten arjen valinnoissa. Pysin myös saamaan vastauksia nuorten näkemyksiin tulevaisuuden vaikuttamiskeinoista ja hyvän elämän määrittämisestä. Edellä mainitut kysymykset liittyvät elämänpolitiikan teorian positiiviseen ihmiskäsitykseen sekä näkemykseen, että yksilön tavoitteena on subjektiivinen hyvinvointi, omaa sisäiseen kokemukseen perustuva hyvä elämä.

Haastatelluista nuorista neljä on sekasyöjiä eli ruokavalioon kuuluu lihatuotteita. Kahdeksan nuorista on kasvissyöjiä ja näistä yksi vegaani eli ruokavalioon ei kuulu mitään eläinperäisiä tuotteita. Nuoret kokevat, että tietoisuus eläinasiasta eli lähinnä eläinten pidosta ja hyvinvoinnista tehotuotantolaitoksissa, vaikuttaa merkittäväällä tavalla nuorten arjen kulutusvalintoihin.

Haastattelija: *No, mikä merkitys tällä Animalian jäsenyydellä on sulle?*

T3: *Tosi tärkeä, koska mä aloitin kasvissyönnin tehotuotettujen tilojen takia. Se on niin ku tosi vahva asia mulle.*

Haastatelluista nuorista kaikki pyrkivät käyttämään tuotteita, joita ei ole testattu eläinkokein, mutta valinta ei ole helppoa, sillä perheen ostopäätökset tekevät yleensä vanhemmat. Kosmetiikkaostokset ovat usein nuorten itsensä tekemiä, ja niissä nuoret pyrkivät välttämään eläinkokeilla testattuja tuotteita. Haasteellisena nuoret kuitenkin kokevat kosmetiikkatuotteiden merkinnät, eli he ovat epävarmoja, onko tuote testattu eläinkokeilla.

Haastattelija: No jonkun verran sä jo puhuitkin tosta, mut miten sul tietosuus näistä eläinasioista, esimerkiks vaiks tehomaataloudesta tai koe-eläintoiminnasta, niin miten se vaikuttaa sun arjen valintoihin? Ooks sä kasvissyöjä ite vai syökssä lihaa?

T2: Mä olin yläasteella kasvissyöjä, mut se oli vähä vaan sellanen vaihe ja sit mä aloin taas syömään lihaa. No mä en kuitenkaan voi sillee vaikuttaa mun perheen valintoihin hirveesti, mut jos mä niin ku asuisin yksin, niin mä voisin ite valita.. et mä ite keskittyisin paljon enemmän et mitä lihaa mä ostan ja just nää meikit, et on välil ollu vähän hankalaa löytää niin ku, et mitkä merkit ois sillee suositeltavia, koska niin ku..

Haastattelija: Niin, aivan. Oliks se kuitenkin niin, et sä pyrit ostaa tällasii tuotteit, mitä ei oo testattu eläimillä?

T2: Joo, niin pitkälle ku pystyy ite valitsee.

Nuorten puheessa toistuu kasvissyönnin ja eläinkokeettomien tuotteiden tunnistamisen haasteellisuus. Ylipäänsä nuoret kokevat, että oman arvomaailman mukaisen elämän ylläpito on hankalaa ja se vaatii paljon resursseja. Tämä hankaluus liittyy erityisesti epätietoon eläinkokeettomien tuotteiden tunnistamisessa sekä niiden kalliiseen hintaan. Kasvissyönti koetaan haasteelliseksi, koska esimerkiksi kouluissa tarjoiltava kasvisruoka ei ole laadukasta. Myös perheen kulutusvalinnat ovat merkittävä tekijä.

Haastattelija: *Mietitsä tai katotsä, ostat sä joskus sellasii tuotteita, mitä ei oo testattu eläimillä? Tai sillan kun sä ostat tuotteita, niin mietitsä tätä asiaa?*

T9: En mä tai siis.. se on jotenki niin kauheen hankalaa.. ku mä oon välil yrittäny mieltii, mut sit mieltii et voiks nyt olla ihan varma, ku se tosi harvoin lukee niis paketeissa.. Ja sit ku yrittää löytää niit mitkä on ihan varmoi, ni sit ne hinnat on niin korkeella, et ei vaan voi...

Onko nuorilla tarve saada asiat vaivattomasti? Miksi tiettyjen asioiden eteen ei ehkä halutakaan nähdä vaivaa tai vaikeus jopa estää toimimasta omien moraaliperiaatteiden mukaisesti. Ymmärrän kyllä hyvin nuorten perustelut siitä, etteivät he voi vaikuttaa perheen kulutustottumuksiin, mutta omaan kuluttamiseen voi vaikuttaa ja se olisi nuorten myös hyvä tiedostaa. Toisaalta nuoret toivat esiin myös yksilöllisiä vaikuttamismahdollisuuksia, kuten kasvisruoan syömisen liharuoan sijaan.

Turkistuotanto ja turkistuotteiden käyttö ovat teemoja, joista nuorten näkemykset ovat yhteneviä. Kaikki haastatellut nuoret vastustavat turkistuotantoa eivätkä käytä turkistuotteita missään muodossa. Myös moni nuori tuo haastatteluissa esiin, etteivät käytä nahkatuotteita.

T10: "En käytä turkistuotteita. Enkä mä käytä nahkaa. Se on sellanen helppo päätös minkä voi tehdä."

Nuoret kokevat mahdollisuutensa vaikuttaa tulevaisuuteen kahdella tavalla. Osa nuorista näkee, että alaikäisenä ei ole juurikaan mahdollisuuksia vaikuttaa. Osa nuorista puolestaan kokee, että esimerkiksi olemalla jo jäsenenä järjestössä vaikuttaa tulevaisuuteen merkittäväällä tavalla.

Haastattelija: *Aivan. Hm.. No millä tavoin sä koet niin ku ylipäänsä, et voit vaikuttaa tulevaisuuteen?*

T9: *Jotenki just se, et on niin ku jäsenenä jossain järjestös, joka oikeesti niit asioita ajaa ja saa eteenpäin. Niin ku et tää lakialoite on osote siitä, et ne oikeesti saaki jotain aikaseks eikä se oon vaan sellast puhetta. Ni mun mielestä tavallaan, ku on mukana siinä, ni kyl se sit, kun on paljon ihmisiä, ni vaikuttaa asioihin. Et se on hidasta, mut kyl se jossain vaiheessa auttaa.*

T10: *Mul se on aina ollut vähä sillai näis eläinten oikeuksissa ettei kauheen vaikuttavalta tunnu tän ikäsenä.. et se on sit ollu mitä mä ite teen ja yritän saada sitä asiaa eteenpäin. Must se olis ihana vaik joskus työskennellä vaik Animaliaassa, et tuntee et voi vaikuttaa. Jollai just tollasella, mut en mä varmaan ite mitään liikettä ala eteenpäin viemään tai tällai..*

Haastatellut nuoret kokevat hyvän elämän sellaisena, jossa yksilöllä on mahdollisuus vaikuttaa elämänsä elämänsä. Nuoret myös kokevat merkittävänä, että hyvä elämä edellyttää sitä, että tiettyjen perustarpeiden on oltava yksilöiden saatavilla kuten ravinto ja ympäristön huolenpito. Nuoret tuovat haastatteluissa esiin, että heidän vastaukset koskevat niin ihmisiä kuin eläimiäkin.

Haastattelija: *No tota, mimmonen on sun mielestä hyvä elämä?*

T9: *No just silleen, et saa elää sen vapaana ja et saa kaikki tällaset perustarpeet, et niin ku tarviit ruokaa ja kodin ja välittämistä, kaikki tällaset ni periaattees niitten pohjalta pystyy tosi pitkälle rakentaa sen hyvän elämän.*

Nuorten arvomaailmaan sisältyy monien ideologioiden uskomuksia ja perinteitä. Näiden taustalla on myös uudenlaista moraalista ja eettistä ajattelua. Nuoruutta leimaa ideologinen eettinen ajattelu, joka kytkeytyy identiteettien etsimiseen. (Helve 2007, 282-283.)

Haastatteluaineistosta nousee esiin nuorten pohdintaa eläinsuojeluvaikuttajana suhteessa identiteetin etsimiseen. Nuoret kuvaavat, kuinka esimerkiksi nuorempana asioihin suhtauduttiin radikaalimmalla tavalla, mutta kun ikää on tullut lisää, on ajattelumaailma muuttunut vaikuttamisen keinoista. Identiteettikehityksen myötä kehittyä myös nuoren suhtautuminen eläinsuojeluasioihin ja omiin vaikuttamisen mahdollisuuksiin.

Suurpää (1996, 66) kuvaa, miten nuoret eivät koe radikaalia toimintaa omakseen. Hän näkee tämän kytkeytyvän niihin yhteiskunnallisiin identiteetteihin, jotka hahmottuvat nuorten puheissa. Myöhäismoderni nuori ei koe nuoruuden aikaa kapinallisuutena, jolloin nuoret yhtenä rintamana loisivat uutta yhteiskuntaa. Nuoret eivät myöskään koe yhteiskuntaa helposti muokattavana vaan pitäisi korostaa ihmisten elämäntapojen muuttamista. Toiminnan motiivina ovat siis yksilöiden elämäntapojen muutos yhteisen muutosrintaman sijaan. Edellä mainittu näkemys tulee vahvasti esiin aineistossani. Nuoret korostavat haastatteluissa yksilön mahdollisuutta vaikuttaa valinnoillaan, vaikkakaan eivät aina itse käytännössä näin toimi esimerkiksi ruokavalion suhteen.

5.4 Nuorten osallistuminen Animalian toimintaan

Pro gradu -tutkielmani lähtökohtana on myös selvittää mahdollisia syitä nuorten vähäiseen määrään Animalian jäsenistössä. Teemahaastattelurungossa ainoastaan sivutaan Animalian toimintaan osallistumista, mutta melkein kaikissa haastatteluissa aihe nousee laajemmin esiin. Erityisesti haastatteluissa nousee esiin tekijöitä, joita nuoret näkevät haasteena Animalian toimintaan osallistumiselle sekä hyviä asioita, jotka pitävät nuoret Animalian jäseninä.

Euroopassa, Suomi mukaan lukien, ollaan huolissaan nuorten poliittisesta passiivisuudesta. Suurien ideologioiden merkitys erityisesti nuorten maailmankuvien,

uskomusten ja arvojen jäsentäjänä näyttää vähentyneen. Helena Helve kuitenkin näkee, etteivät ideologiat ole kuolleet vaan ne ovat muuttaneet muotoaan; ne eivät ole selkeitä ja yksiselitteisiä niin kuin aiemmin. (Helve 2007, 278.)

Niin sanottujen suurten ideologioiden sijaan, kuten kristinusko ja tasa-arvoinen sosialismi, nuoret kokevat omakseen pienemmät projektit, kuten turkistarhaiskut, kasvissyönnöti ja kierrätys, kirjoittaa Helve (2007, 282). Suurpää (1996, 53) kuvaa nuorten tulevaisuussuuntautumista realistiseksi, sillä nopeasti muuttuvassa maailmassa yksilön toiminnalla ja päätöksillä on aiempaa vähemmän ennalta määrättyjä rajoja: nuoret kokevat, että tulevaisuudesta on vaikea hakea turvaa, joten turvaa ja vahvistusta omille teoille haetaan konkreettisista tilanteista, jotka tapahtuvat tässä ja nyt. Suurpää (1996) kuitenkin korostaa, että vaikka nuorten osallistuminen rakentuu usein tilannekohtaisista toiminnoista, kytkeytyvät ne silti tulevaisuuteen ja pyrkivät vaikuttamaan siihen. Toiminnan ihanteena voi olla niin ajallisesti kuin paikallisesti pitkälle ulottuva yksilön vastuu. (Mt., 55-56.)

Haastatteluaineistoni tukee Suurpään edellä mainittua näkemystä. Nuoret toivovat eläinsuojelujärjestöiltä ja itseltään konkreettisia toimia eläinsuojelun ja eläinten hyvinvoinnin suhteen, jotta tulevaisuudessa asiat olisivat toisin.

Nuorten yhteiskunnallinen osallistuminen liitetään usein kysymykseen nuorison uutta luovasta tai vanhoja tapoja säilyttävästä luonteesta; siitä ovatko nuoret radikaaleja, sopeutuvia vai perinteisiin tukeutuvia. Perinteisesti nuorten yhteiskunnallinen aktiivisuus on siis liitetty sosiaalisten ja poliittisten rakenteiden muuttamispyrkimyksiin ja tähän toimintaan liittyvään näkyvään ryhmätoimintaan. Oleellista kuitenkin on pohtia nuorison radikaaliuden tai konservatiivisuuden sijaan sitä, millaiset asiat saavat nuoret muutoshaluisiksi sekä millaisiin olosuhteisiin nuoret sopeutuvat. (Suurpää 1996, 63.)

Vapaaehtoistoiminta on osa arjen sosiaalisia suhteita ja yhteisöllisyyden rakentumista. Vapaaehtoistyön olennaisena osana on myös yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Vuoden 2012 Nuorisobarometri nuorten vapaaehtoistoiminnasta tuo esiin ehkä yllättävänkin tutkimustuloksen siitä, että nuorten, yli 20-vuotiaiden osallistuminen

vapaaehtoistoimintaan on kasvussa. Nuorisobarometria varten haastatelluista nuorista vapaaehtoistoimintaan osallistui 37 prosenttia. Näen merkittävänä nuorisobarometrin tutkimustuloksen siitä, että haastatelluista nuorista 27 prosenttia haluaisi osallistua vapaaehtoistoimintaan, jos pyydettäisiin. (Myllyniemi 2012, 18-21.)

Haastatelluista nuorista ainoastaan muutama on mukana Animalian vapaaehtoistoinnassa, vaikka ovat Animalian jäseniä. Nuoret kokevat haasteelliseksi osallistua toimintaan alaikäisenä. Yksi nuori jopa kokee, ettei alle 18-vuotiaana voi tehdä vaikuttavaa eläinsuojelutyötä. Nuorten toiveena on, että Animalia kohdentaisi enemmän toimintaa nimenomaan alaikäisille lapsille ja nuorille. Omasta kokemuksestani järjestön vapaaehtoistojena voin todeta, että nuorelle on varmasti melkoinen kynnys lähteä mukaan vapaaehtoistoimintaan, joka liittyy pitkälti ihmisten kohtaamiseen kaduilla ja messuilla. Eläinsuojelijat kohtaavat usein ennakkoluuloja ja jopa vihamielisyyttä kansalaisten keskuudessa, ja tällaisissa tilanteissa nuori on todella altavastaajan roolissa.

Haastattelija: *Mimmonen vastaanotto siel oli? Millasii keskusteluja te kävitte?* (nuori osallistunut Animalian vapaaehtoistyöhön)

T9: *Niin no, se oli.. sellaset ihmiset oli tosi positiivisia, jotka tuli sillee oikeesti kiinnostuneena niin ku siit asiasta ja pääs sillee puhuu ihan fiksu, mut sit siel tietysti oli näit jotka tulee sinne sillee, et parempi ku teit ei olis olemassa asenteella, niin sellaset on sit vähä... tulee sellanen jotenki tosi ehkä masentunut fiilis. Et niin kun ei yhtään ajatella positiivisesti..*

Haastattelemini nuorten kertomukset motiiveistaan osallistua Animalian vapaaehtoistoimintaan tukevat vuoden 2012 Nuorisobarometrin tuloksia (Myllyniemi 2012). Vapaaehtoistoimintaan osallistumisen merkittävimpänä motiivina on auttamisen halu, joka korostuu haastattelemini nuorten puheessa. Mutta myös yhdessä tekeminen ja uusien ihmisten tapaaminen ovat merkittävässä roolissa.

Haastattelija: *Mikä sai sut liittymään, miks sä liityit Animalian jäseneks?*

T3: *No koska mä haluan vaikuttaa johonkin toimintaan eikä vaan ajattele, et asiat vaan muuttuis.*

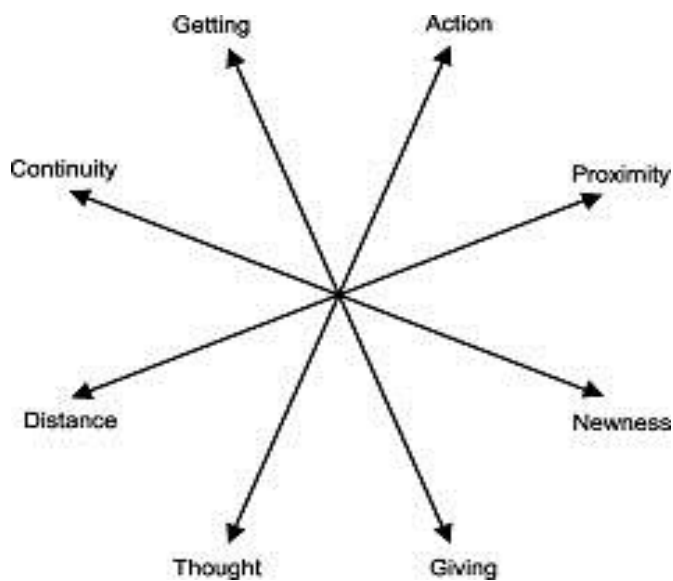
T7: *No saa olla muitten ihmisten kanssa, jotka haluaa oikeutta eläimille. Ja sit saa oppii lisää asioita.*

T11: *Animalian toiminnan tavoitteet olivat hyviä ja haluan tuoda oman osani eläinten hyvinvointiin.*

Haastattelija: *Mikä merkitys Animalian jäsenyydellä on sinulle?*

T11: *Voin auttaa eläimiä, eikä tarvitse katsoa vierestä kun eläimet kärsii.*

Anne Birgitta Yeung on mallintanut tutkimustyönsä tuloksista vapaaehtoisuuden motivaation timanttimallin, joka kokonaisuudessaan kuvaa monipuolisesti vapaaehtoistoiminnan motiiveja. Vapaaehtoisuus voi suuntautua itsestä ulospäin, erilaiseen toimintaan, kontakteihin, uusiin asioihin sekä antamiseen. Vapaaehtoistoiminta myös kohdentuu yksilöön itseensä ja sisäisempiin teemoihin, kuten pohdintaan, etäisyyteen, tuttujen teemojen jatkuvuuteen sekä saamiseen. (Yeung 2004.)

Vapaaehtoisмотиваation timanttimalli.

Animalian nuorisotoiminnan kehittämisen kannalta Yeungin malli on oiva apuväline, kun pohditaan, mitkä tekijät motivoivat nuoria osallistumaan esimerkiksi järjestötoimintaan. Animaliaissa ja muissakin nuorisotoimintaa harjoittavissa organisaatioissa on hyvä tehdä näkyväksi, mitä nuori saa itselleen osallistuessaan vapaaehtoistoimintaan, on se sitten uusien asioiden oppimista tai ihmisiin tutustumista. Se on kuitenkin merkittävä panos, minkä nuori antaa itsestään ja vapaa-ajastaan toimiessaan vapaaehtoistyössä.

Haastatteluaineistossa nousee myös esiin, millaiseen toimintaan osallistuminen motivoi nuoria. Toimintamuodot ulottuvat tiedon jakamisesta mielenosoituksiin. Merkittävintä on, että nuorilla on halu toimia ja vaikuttaa. Vaikuttamisen keinot ovat nuorille epäselviä.

Haastattelija: *Niin, ooks sä ollu missään Animalian toiminnoissa mukana?*

T10: *En oo ollu.*

Haastattelija: *Joo. Kiinnostaisko sua olla jossain..*

T10: *Kyl aina joskus, mut sit tulee jotenki et ei oo vaikka aikaa vaik lähtee johonkin tai tuntuu jotenkin hankalalta lähtee, mut kyl mä joskus haluaisin mennä jonnekki..*

Haastattelija: *Joo. Mimmone toiminta sua kiinnostais?*

T10: *Jotkut tällaset niin ku, esim., jotku mielenosoitukset ois kyl hauskoja..jotain niin ku et yrittää vaikuttaa.*

Haastattelija: *Joo. Koetsä et on jotain muitaki vaikuttamiskeinoja ku esim. mielenosoitukset, missä sä voisit olla mukana?*

T10: *Joo siis, no mä oon joskus lähettäny jotain sähköpostijuttuja jolleki kansanedustajille jostain turkistarhauksesta, mikä oli niin ku sitä kautta..*

Haastattelija: *Okei..*

T10: *Et tälleen näin.*

Vuoden 2012 Nuorten Elinolot – vuosikirjassa (Anttila, Kuussaari & Puhakka 2010) pohditaan nuorten poliittista osallistumista. Selkeästi tulee esiin, kuinka suomalainen nuoriso on varttuneempaa väestöä halukkaampia toimimaan vastademokratian keinoin, kuten osallistumalla rauhanomaisiin mielenosoituksiin tai allekirjoittamalla vetoamuksia. Nuoret eivät koe perinteistä tapaa vaikuttaa itselleen mielekkäänä vaan haluavat saada äänensä kuuluviin muilla keinoin. Aineistossani nousee myös esiin, kuinka nuoret ovat halukkaita osallistumaan mielenosoituksiin ja vaikuttamaan muilla kuin perinteisen vaikuttamisen keinoin. Eräs haastateltava kuvaakin tätä osuvasti esittäessään toiveen, ettei Animalian toiminta olisi ”sellast poliittista mitäänsanomattomuutta”.

Vuoden 2012 Nuorisobarometrissa tulee esiin esteitä, joita nuoret kokevat vapaaehtoistoimintaan osallistumiselle. Näistä merkittävimpinä ovat ajan puute sekä se, ettei nuoria ole pyydetty mukaan toimintaan. Haastattelemini nuorten käsitykset Animalian toiminnasta sekä omista vaikuttamisen mahdollisuuksistaan alaikäisenä tukevat myös tätä Nuorisobarometrin tulosta. Animaliaassa onkin syytä pohtia, millä tavoin järjestö markkinoi nuorille toimintaa sekä mahdollisuuksia vaikuttaa, iästä riippumatta.

Animalian toiminta-ajatus, eläinten hyvinvoinnin edistäminen, on asia, jonka nuoret kokevat omakseen. Myös avoin ja laillinen toiminta ovat nuorille merkittäviä tekijöitä Animalian jäsenyyden kannalta. Nuoret kuitenkin tuovat myös esiin, että ymmärtävät kansalaistottelemattomuuden tarpeellisuuden. Nuoret myös kokevat merkittävänä, että saavat jäsenenä tietoa ajankohtaisista asioista muun muassa jäsenlehden välityksellä.

Haastattelija: *No tota, millasena järjestönä sä näät Animalian? Jos sun pitäis jotenki luonnehtii..*

T9: *Mun mielestä jossain siel niitten nettisivuilla luki aika hienosti just silleen et se on sellanen järjestö, joka niin ku ajaa eläinten asiaa niin ku sillee.. jollain tavalla... niin kun... niin kun.. miten sen nyt on siellä, mä en muista enää... mut silleen niin ku jotenkin tavallaan järkevästi ehkä voi sanoo heittomerkeillä, niin ku just sillee pyritään saamaan ne asiat eteenpäin, mut sit ei menny just näihin laittomuuksiin.*

Haastattelija: *Aivan...*

T9: *Et se on just sillee ollu tosi positiivinen asia.*

Haastattelija: *Et sun mielestä se, et Animaliaa aika usein luonnehditaan, et se on aika maltillinen järjestö..*

T9: *Niin..*

Haastattelija: *Niin se on sun mielestä niin ku hyvä asia?*

T9: *Joo, koska jos saa sellasen jotenki leiman, et niin ku rikotaan lakia ja ja .. niin ei kukaan ota siin vaiheessa enää tosissaan niit asioita.*

Haastattelija: *No mitä mielt sä sit oot ku on näit tällasii vähä radikaalimpia eläinoikeusliikkeitä, niin mitä mieltä sä oot niitten toiminnoista?*

T9: *Niin no, mä oon joskus miettiny, et niin kun toisaalta ne ajaa mun näkökannasta oikeita arvoja, mut ne vaan tekee sen ehkä vähän väärällä tavalla. Et joskus pitää ehkä vähän mieltä mitä tulee tehty ennen ku sen sit tekee.*

Lundbom (2008, 293) näkee, että aktivismi ja yhteiskunnallinen toiminta opettavat yksilölle monenlaisia taitoja, joista erityisesti epämuodollisella oppimisella on suurin merkitys yksilön sekä yhteiskunnan kannalta. Kansalaistoimintaan osallistuminen merkitsee vaatimusta erilaisten taitojen kehittämiseksi. Järjestötoiminnassa saatava asiantuntijuus on siten tekemällä oppimisen kautta hankittua, joka heijastuu yksilön lisäksi lähiympäristöön.

Haastatelluista nuorista 4 on mukana Animalian vapaaehtoistoiminnassa ja muut haastatelluista nuorista ovat kiinnostuneita osallistumaan toimintaan, mutta he eivät tiedä, millä keinoin olisi mahdollista osallistua. Muutama haastatelluista nuorista on osallistunut yhden kerran Animalian vapaaehtoistoimintaan, mutta sitten osallistuminen on jäänyt.

Nuoret tuovat haastatteluissa esiin, että heitä motivoi mukaan eläinsuojelutoimintaan eläinrakkaus sekä halu olla mukana vaikuttamassa eläinasioihin yhteiskunnassamme. Nuoret kokevat tärkeänä, että he saavat Animalian jäsenenä ajantasaista ja asiantuntevaa tietoa eläimiin ja eläinsuojeluun liittyen.

6. JOHTOPÄÄTÖKSET

6.1 Yhteenveto tutkimuksen tuloksista

Pro gradu -tutkielmani lähtökohtana on tarkastella Animalian nuorisojäsenten suhtautumista eläinoikeusajatteluun. Tavoitteena on ollut saada vastaus kysymykseen, nouseeko nuorisojäsenten keskuudesta uusia tarpeita Animalian toiminnalle. Tavoitteena on ollut myös selvittää, ovatko nuorten ajatukset radikalisoituneet suhteessa Animalian toiminta-ajatuksiin. Keskeisenä tavoitteena on myös selvittää, miten Animalian nuorisojäsenten elämänpolitiikka näyttäytyy suhteessa käytännön valintoihin. Tutkielmassani tarkastelen myös nuorisojäsenten osallisuutta Animalian toiminnassa.

Nuorten motiivina liittyä Animalian jäseneksi on ollut eläinrakkaus ja halu vaikuttaa eläinten oloihin yhteiskunnassamme. Myös ystävien ja perheen jäsenyydellä ja kiinnostuksella eläinasioita kohtaan on ollut suuri merkitys. Haastatteluaineistoni tukee vuoden 2012 Nuorisobarometrin tuloksia vapaaehtoistoiminnan osallistumisen motiiveista, joista merkittävämpänä nousee esiin auttamisen halu.

Suurpää (1996, 66) tuo esiin, miten radikaalisuus ei ole enää nuorten omaksuma aate ja asenne. Myöhäismoderni nuori ei koe nuoruuden aikaa kapinallisuutena, jolloin nuoret yhtenä rintamana loisivat uutta yhteiskuntaa. Nuoret myös korostavat yksilön elämäntapojen muutosta yhteiskunnallisen muutoksen sijaan. Tämä tulee haastatteluaineistossani vahvasti esiin nuorten korostaessa nimenomaan jokaisen yksilöllisiä valintoja ja kyseenalaistaen yhteiskunnallisen vaikuttamisen.

Haastatteluaineiston perusteella voin todeta, että nuoret ovat ajatuksissaan maltillisia hyväksyen kuitenkin osan radikaalimman eläinoikeusliikkeen toimintamuodoista. Nuoret hyväksyvät eläinten hyötykäytön, mutta vaativat, että eläinten hyvinvointia on parannettava. Nuoret myös tarkastelevat eläinten oikeuksia varsin realistisesti ja liittävät ne eläinten hyvinvointiin, eläimen hyvään elämään. Tässä suhteessa ei siis voida puhua Animalian nuorisojäsenten eläinoikeusajattelusta, vaan on todettava,

että nuoret ovat omaksuneet selvästi eläinsuojeluliikkeen arvomaailman, osa tiukemmin ja osa löyhemmin. Eläinoikeusfilosofi Tom Reganin (1983) ja muiden eläinoikeusliikkeen edustajien mukaan kaikenlainen eläinten hyötykäyttö pitäisi lopettaa. Animalian nuorisojäsenten ja eläinoikeusliikkeen ajatukset vaikuttavat olevan kovin etäällä toisistaan.

Anu Parikan (1998) pro gradu -tutkielma ” Voi eläinparat: tutkimus nuorten suhtautumisesta eläinsuojeluun ja eläinten oikeuksiin” tarkastelee nuorten näkemyksiä eläinasialiikkeisiin sekä eläinten hyötykäyttöön yhteiskunnassamme. Tutkielman lopputuloksena on, että suomalaisnuoret kannattavat nimenomaan eläinsuojelua. Aivan kuten aineistossani, nousee Parikan tutkielmassa myös esiin, kuinka nuorten eläinsuojelulliset ajatukset eivät kuitenkaan aina näy käytännön valinnoissa.

Elämänpolitiikan osalta Animalian nuorisojäsenet sanovat, että eläinasian tiedostaminen vaikuttaa heidän kulutuskäyttäytymiseensä jollain tasolla. Nuoret tuovat toistuvasti esiin, miten eivät voi perheessään vaikuttaa ostopäätöksiin, joten perheen ruokatavat määrittävät myös pitkälti sen mitä nuori syö. Sama tilanne on kosmetiikka- ja kemikaalituotteiden suhteen. Nuorilla kuitenkin on tavoitteena ryhtyä kasvissyöjäksi tai alkaa syödä luomulihaa sekä kuluttaa mahdollisimman vähän eläinperäisiä tuotteita. Koen, että nuorilla ei ole riittävästi tietoa, millä tavoin he voisivat vaikuttaa jo tässä hetkessä, ei sitten joskus aikuisena. Vaikuttaminen voi olla esimerkiksi sitä, että vähentää lihansyöntiä ja syö muutamana päivänä viikossa kasvisruokaa. Nuorten puheessa kuuluu tietynlainen ehdottomuus omien vaikuttamismahdollisuuksien suhteen. Tämä näyttäytyy esimerkiksi siten, että nuoret kokevat vaikuttamismahdollisuutensa alaikäisenä mitättöminä ja, että vanhempien ostopäätökset määrittävät sen mitä nuori syö.

Haastattelemiini nuoret kokevat, että liiton jäsenmaksun maksaminen on merkittävä vaikuttamiskanava eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi yhteiskunnassamme. Animalian keskeisenä haasteena on, millä tavoin saada nuoria mukaan toimintaan. Haastatteluissa ilmenee nuorten osallistumattomuus Animalian toimintaan sekä epätieto, millä tavoin nuoren on ylipäänsä mahdollista vaikuttaa. Nuorilla on kokemus,

ettei alaikäisenä ole mahdollista osallistua toimintaan tai tehdä millään tavalla vaikuttamistyötä. Mistä tällainen mielikuva on syntynyt?

Nuoret myös toivovat, että Animalialla olisi tarjota toimintaa suoraan nuorille, jossa nuorilla olisi mahdollisuus tutustua saman lailla ajatteleviin ikätovereihin. Positiivisena ja Animalian jäsenenä jatkamiseen motivoivana asiana nuoret kokivat ajantasaisen tiedon saamisen muun muassa jäsenlehden kautta.

6.2 Pohdintaa ja jatkokysymyksiä

Aloitin pro gradu -tutkielmani tekemisen keväällä 2012 aiheesta innostuneena. Olin löytänyt innostuksen eläinsuojeluasiaan samana keväänä tehdessäni yliopistoharjoittelun Eläinsuojeluliitto Animalia ry:ssä, joka melko perustavanlaatuisella tavalla muutti elämäntiliani. Harjoittelun ja pro gradu -tutkielman aikana olen joutunut pohtimaan arvomaailmaani ja suhtautumistani eläinasiaan. Olen ollut kasvissyöjä yli puolet elämästäni, mutta syynä siihen on oikeastaan ollut, etten ole koskaan pitänyt lihasta. Tutustuttuani eläinsuojelu- ja oikeusasiaan syvemmin se vei mukanaan. Olen myös joutunut toteamaan, kuinka hankalaa on ajoittain elää arvomaailmansa mukaista elämää.

Mitä mieltä olen maltillisuudesta ja radikaalisuudesta? Suhtautumiseni on samansuuntainen kuin haastattelemieni nuorten näkökulmat. Ymmärrän eläinoikeusliikkeen tarpeen esimerkiksi salakuvata kettutarhoilla kettujen oloja ja tuoda materiaali julkisuuteen. Ilman tätä materiaalia emme saisi tietää eläinten todellisista olosuhteista ja hyvinvointiongelmista.

On myös selvää, että eläinsuojeluliikkeet hyötyvät eläinoikeusliikkeiden kansalaistottelemattomuuden muodoista, kuten tarhoilla kuvaamisesta. Kun julkisuuteen tulee materiaalia eläinten huonosta kohtelusta, eläinsuojelu saa myös mediassa enemmän jalansijaa ja heillä on myös mahdollisuus päästä vaikuttamaan asioihin. Eläinoikeusliikkeitä ei tähän neuvottelupöytään kutsuta. Maltillisuus on siis

merkittävä tekijä tämän päivän yhteiskunnassamme, kun pyritään vaikuttamaan asioihin ja luomaan kehitystä.

Markus Söderlund (2012) tuo esiin artikkelissaan ”Järjestöt nuorisotyön kehittämisen ympäristönä”, kuinka järjestöjen on kyettävä uudistumaan ja uudistamaan toimintatapojaan, jos ne haluavat selvittää ihmisten vapaa-ajasta kilpailevien muiden toimintamuotojen keskellä. Söderlund myös muistuttaa, kuinka jäsenet odottavat vastinetta jäsenmaksuaan vastaan ja vapaaehtoiset mielekästä toimintaa. Järjestön strategian luomisen tai päivittämisen yhteydessä olisi myös nuorisotyön rooli järjestössä huomioitava. (Mt, 197.)

Koen, että eläinsuojelukentällä uusien toimijoiden mukaan saaminen on ehdottoman tärkeää, jotta saadaan tulevaisuudessa työlle jatkajia. Nuorisotyöhön tulee panostaa ja varata siihen resursseja. Nuorisotyö ei voi olla vain sivuroolissa järjestössä, jossa tavoitteena on kasvattaa tulevaisuuden eläinsuojelukentän toimijoita. Käytännössä tämä tarkoittaa aiempaa parempaa resursointia esimerkiksi nuorisotyön ammattilaisen palkkaamisessa. Tämä on merkittävää, että työntekijällä on aikaa ja mahdollisuus paneutua nuorisotoimintaan ja viedä sitä järjestössä eteenpäin.

Pro gradu -tutkielman tekeminen ei ole ollut helppoa. Haasteellisin osuus on ollut nuorten motivoiminen haastatteluihin, ja sen vaikeus osaltaan lannisti uskoani tutkielman tekemiseen. Aineiston analyysiä tehdessä olen myös havainnut tiettyjä puutteita teemahaastattelurungossa. Jälkiviisaana katson, että teemahaastattelurungon laatimiseen olisi pitänyt käyttää enemmän aikaa ja se olisi pitänyt esitellä.

Tutkielmani ei vastaa kysymykseen, johtuuko Animalian vähäinen nuorisojäsenten määrä siitä, että nuoret kokevat radikaalin eläinoikeusliikkeen omakseen. Tutkielmani kohdentui nuoriin, jotka ovat Animalian jäseniä tai mukana toiminnassa, joten en saanut esiin niiden nuorten ääniä, jotka ovat esimerkiksi eronneet Animalian jäsenyydestä. Tässä suhteessa olisi aiheellista kohdentaa tutkimus nimenomaan niihin nuoriin, jotka ovat esimerkiksi jättäneet uusimatta Animalian jäsenyytensä ja tarkastella mahdollisia syitä tähän.

Tutkielmaa tehdessäni minulla ei ollut hypoteesia, joka olisi mahdollisesti ohjannut työni etenemistä. Koen, ettei tutkielmani luonut hypoteesia, jota olisi mahdollista jatkotutkimuksissa testata. Syynä tähän näen aineistoni niukkuuden.

Uskon kuitenkin, että tutkielmani tuo esiin jotain oleellista Animalian nuorisojäsenten ajatuksista. Jatkotutkimuksena olisi mielestäni mielenkiintoista tutkia ylipäänsä suomalaisten nuorten suhtautumista eläinsuojeluun tai mitä nuoret ylipäänsä tietävät eläinten olosuhteista yhteiskunnassamme. Monet tutkimukset tuovat esiin, että suomalaiset nuoret ovat kiinnostuneita luonto- ja eläinasioista (ks. Parikka 1998). Kiinnostus ei kuitenkaan näy käytännön osallistumisena esimerkiksi järjestötoimintaan. Myös kasvissyönti on tutkimusten mukaan edelleen melko harvinaista nuorten keskuudessa (ks. Nuorisobarometri 2012). Mielenkiintoista olisi siis laajemmin pohtia suomalaisten nuorten elämänpolitiikkaa suhteessa ympäristö- ja eläinarvoihin.

LÄHDELUETTELO

Tutkimushaastattelut

Kaikkien tutkimushaastattelujen litteroinnit ovat työn tekijän hallussa Helsingissä.

KIRJALLISUUS

Julkaisematon kirjallisuus

Internet

Aarnio, Aulis (2005): Tieteessä Tapahtuu (2/2005)– lehden artikkeli Onko eläimillä oikeuksia? Ajatuksia oikeudesta substanssi ja suhdekäsitteenä.
<http://www.tieteessatapahtuu.fi/0205/aarnio.pdf> (viitattu 27.9.2012)

Eläinoikeudet: abolitionistinen lähestymistapa (viitattu 7.3.2013)

http://www.abolitionistapproach.com/media/pdf/ARAA_Pamphlet_Finnish.pdf

Anne Birgitta Yeung 2012: Miksi vapaaehtoistoimintaan?

http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/vapaaehtoistoiminta/miksi_vapaaehtoistoimintaan (viitattu 9.3.2013)

<http://www.oikeuttaelaimille.net/oikeutta-elaimille> (viitattu 22.2.2013)

<http://www.animalia.fi/mik%C3%A4-animalia/toimintaperiaatteet> (viitattu 22.2.2013)

Animalian toimintakertomus 2012

<http://www.animalia.fi/animalia-toimii/toimintakertomus/toimintakertomus-2012>

(viitattu 29.3.2013)

Opinnäytetyöt

Luukka, Panu 1998. Ei ole oikeutta, on vain me! – Radikaali eläinoikeusliike Suomessa. Helsingin yliopisto, yleisen valtio-opin laitos. Pro gradu -tutkielma.

Oja, Simo, S. 2010. Onko eläimillä oikeuksia – Eläinkoelainsäädännön kehitys ja nykytila. Helsingin yliopisto, oikeustieteen laitos. Väitöskirjatyö.

Pulkkinen, Pia, B. 2000. Eläinsuojelu elämänpolitiikkana. Tutkimus eläinasialiikkeestä ja Eläinsuojeluliitto Animalian jäsenistä. Helsingin yliopisto, uskontotieteen laitos. Pro gradu -tutkielma.

Julkaistu kirjallisuus

Anttila, Anu-Hanna, Kuussaari, Kristiina & Puhakka, Tiina (toim.) 2010: Ohipuhuttu nuoruus? Nuorten Elinolot – vuosikirja. Yliopistopaino, Helsinki.

Aaltola, Elisa 2004: Eläinten moraalinen arvo. Vastapaino. Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu.

Aaltola, Elisa 2006: Animal Individuality: Cultural and Moral Categorisations. Turun yliopisto, filosofian laitos. Väitöskirjatyö. Painosalama Oy, Turku.

Aaltola, Elisa 2007: Esipuhe (s. 21-23) teoksessa Peter Singer: Oikeutta Eläimille

Aarnipuu, Tiia 2011: Jonkun on uskallettava katsoa. Animalian puoli vuosisataa. Like Kustannus, Helsinki.

Alasuutari, Pertti. 2011: Laadullinen tutkimus 2.0. Vastapaino, Tampere.

Darwin, Charles (suom. Anto Leikola) 2009: Tunteiden ilmaisu ihmisissä ja eläimissä. Hakapaino, Helsinki .

Eläinten hyvinvointi Suomessa. Kansallinen eläinten hyvinvointiraportti 2012. Maa- ja metsätalousministeriö.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998: Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Vastapaino, Tampere.

Eskola, J. & Suoranta, J. 2000: Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Vastapaino, Tampere.

Giddens, Anthony 1991: Modernity and Self-Identity. Self and Society in the Late Modern Age. Polity Press, UK.

Giddens, Anthony 1995: Elämää jälkitraditionaalisessa yhteiskunnassa. – Ulrich Beck & Anthony Giddens & Scott Lash. Nykyajan jäljillä. Refleksiivinen modernisaatio. Vastapaino, Tampere.

Helve, Helena 1996: "Ystävämme kettu" ja uusi maailmankuva. Suurpää, Leena & Pia, Aaltojärvi (toim.). Näin nuoret. Näkökulmia nuoruuden kulttuureihin: s. 74-94. Kirjapaino Raamattutalo, Pieksämäki.

Helve, Helena 2007: Arvojen muutos nuorisokasvatuksen haasteena. Nivala, Elina & Saastamoinen, Mikko (toim.). Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja: s. 276-306. Nuorisotutkimusseura, Nuorisotutkimusverkosto. Tampereen yliopistopaino Oy, Tampere.

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 1993: Teemahaastattelu. Yliopistopaino, Helsinki.

Kolttola, Mirja 2013: Gary. L. Francione – ehdoton eläinoikeusfilosofi. Animalia -lehti 1/2013.

Lappalainen, Elina 2012: Syötäväksi kasvatetut. Miten ruokasi eli elämänsä. Otavan Kirjapaino, Oy.

Lundbom, Pia & Rinne, Jarmo 2003: Eläinaktivismi ja poliittinen osallisuus. Identiteettipoliittikkaa radikaaliliikkeessä? Juppi, Pirita, Peltokoski, Jukka & Pyykkönen, Miikka (toim.). Liike-elämää. Vastakulttuurinen radikalismi vuosituhatosen vaihteessa: s. 181-204. Paino Kopijyvä Oy, Jyväskylä.

Lundbom, Pia 2008: Kansalaisaktivismia: oppimista ja uusien toimintamahdollisuuksien etsimistä. Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.). Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet: s. 284-295. Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisotutkimusseura. Hakapaino Oy, Helsinki.

Lundbom, Pia 2011: Kulttuurisista toisista vakavasti otettaviksi poliittisiksi toimijoiksi. – Pohdiskelua eläinoikeusaktivismin kulttuurisesta toiseudesta. Nuorisotutkimus 3/2011. 29. vuosikerta. Poliittikka. Hakapaino, Helsinki.

Masson, Jeffrey & Susan McCarthy 1996: Kun norsut itkevät. Eläinten tunne-elämä. WSOY, Helsinki.

Myllyniemi Sami 2012: Monipolvinen hyvinvointi. Nuorisobarometri 2012. Hakapaino, Helsinki.

Parikka, Anu 1998: "Voi eläinparat". Tutkimus nuorten suhtautumisesta eläinsuojeluun ja eläinten oikeuksiin. Pro gradu -tutkielma. Turun yliopisto, sosiologian laitos.

Regan, Tom 1983: The case for animal rights. University of Caroline Press, Berkeley.

Roos, J., P. & Hoikkala, Tommi (toim.) 1998: Elämänpolitiikka. Tammer-Paino Oy, Tampere.

Roos, J. P. & Hoikkala, Tommi (toim.) 2000: Onko 2000-luku elämänpolitiikan vuosituhat? 2000-luvun elämä. Sosiologisia teorioita vuosituhatvuoden vaihteesta. Tammer-Paino Oy, Tampere.

Ruusuvuori, J. & Nikander, P. & Hyvärinen, M (toim.) 2010: Haastattelun analyysi. Vastapaino, Tampere.

Saastamoinen, M. Notkeat rakenteet, tiheät identiteetit. Nivala, E. & Saastamoinen, M. (toim.) 2007: Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Tampereen yliopistopaino, Tampere.

Singer, Peter 1990: Oikeutta eläimille. Eläinten vapautuksen filosofiaa. Suomennetun painoksen päivittänyt Elisa Aaltola 2007. Eläinsuojeluliitto Animalia ry.

Suurpää, Leena 1996: Yksilöllistä sosiaalisuutta vai sosiaalista yksilöllisyyttä? Nuorten yhteiskunnallisten identiteettien poluilla. Suurpää, Leena & Aaltojärvi, Pia (toim.). Näin nuoret. Näkökulmia nuoruuden kulttuureihin: s. 51-71. Kirjapaino Raamattutalo, Pieksämäki.

Söderlund, Markus 2012: Järjestöt nuorisotyön kehittämisen ympäristönä. Komonen, Katja, Suurpää, Leena & Söderlund, Markus (toim.) 2012: Kehittyvä nuorisotyö. Nuorisotutkimusverkosto. Hakapaino Oy, Helsinki.

Tuomi, Jouni & Sarajävi, Anneli 2006: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Gummerus, Kirjapaino Oy, Jyväskylä.

Tuomi, Jouni & Sarajävi, Anneli 2009: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.

Vilkkä, Leena 1995: The varieties of intrinsic value in nature. Hakapaino Oy, Helsinki.
Väitöskirjatyö.

Vilkkä, Leena 1996: Eläinten tietoisuus ja oikeudet. Kettutyttöfilosofiaa ja susietiikkaa.
Yliopistopaino, Helsinki.

Liite 1 Teemahaastattelurunko

TAUSTATIEDOT

1. Sukupuoli
2. Ikä
3. Asuinpaikka

SUHDE ELÄINSUOJELUJÄRJESTÖIHIN/ANIMALIAAN

1. Kauan olet ollut Animalian jäsenenä?
2. Mikä sai sinut liittymään jäseneksi?
3. Mikä merkitys jäsenyydellä on sinulle?
4. Oletko jäsenenä muissa eläinasiajärjestöissä/muissa järjestöissä?
5. Oletko mukana Animalian toiminnoissa?
Jos et, millaisessa toiminnassa sinua kiinnostaisi olla mukana?
6. Millaisena järjestönä näet Animalian (maltillisuus vs. radikaalisuus)
7. Miten koet ns. radikaalimpien eläinoikeusjärjestöjen toiminnan suhteessa Animaliaan?
- esim. kansalaistottelemattomuus, videokuvaaminen salassa, iskut tarhoille tms.

ELÄINTEN OIKEUDET

1. Mitä oikeuksia mielestäsi eläimillä on?
2. Mille eläimille oikeudet kuuluvat?
3. Mitä eroa näet ihmisten ja eläinten oikeuksilla?
4. Millaisiin tarkoituksiin mielestäsi ihminen voi käyttää eläimiä?
5. Miten mielestäsi eläinoikeusasiaa voisi parhaiten viedä eteenpäin? Esim. riittääkö että aiheesta keskustellaan tms.
6. Mitä ajattelet turkistarhauksesta?
7. Mitä ajattelet koe-eläintoiminnasta?
8. Mitä ajattelet tehomaataloudesta?
9. Mitä ajattelet lemmikkieläinten pidosta?

ELÄMÄNPOLITIikka

1. Miten tietoisuus eläinasiasta vaikuttaa arjen valintoihin, esim. kulutusvalinnat?
- millainen ruokavalio, sisältääkö eläinperäisiä ainesosia
- käytätkö eläinkokeilla testattuja tuotteita
- käytätkö turkiksia tms.
2. Millä tavoin koet, että voit vaikuttaa tulevaisuuteen?
3. Millainen on mielestäsi hyvä elämä?

Liite 2 Teemahaastattelurunko sähköisenä kyselylomakkeena

Kysely

1. Sukupuoli
2. Syntymävuosi
3. Asuinpaikka
4. Mikä on suhteesi eläinsuojelujärjestöihin? Oletko jäsen, vapaaehtoisena mukana toiminnassa tms. Oletko jäsenenä muissa eläinsuojelujärjestöissä Animalian lisäksi?
5. Kauanko olet ollut Animalian jäsen/toiminnassa mukana?
6. Mikä sai sinut liittymään jäseneksi/lähtemään mukaan toimintaan?
7. Mikä merkitys Animalian jäsenyydellä on sinulle?
8. Mitä mieltä olet, onko Animalia ns. maltillinen eläinsuojelujärjestö?
9. Miten koet ns. radikaalimpien eläinoikeusjärjestöjen toiminnan suhteessa Animaliaan? Mitä mieltä olet siis kansalaistottelemattomuudesta, videokuvaamisesta salassa, iskut tarhoille tms.?
10. Millaisia oikeuksia eläimillä mielestäsi on?
11. Mille eläimille oikeudet mielestäsi kuuluvat?
12. Mitä eroa näet ihmisten ja eläinten oikeuksilla?
13. Minkälaisiin tarkoituksiin ihminen saa sinun mielestäsi käyttää eläimiä?
14. Miten mielestäsi eläinasiaa voi parhaiten viedä eteenpäin? Esim. riittääkö, että aiheesta keskustellaan vai olisiko joitain muita oleellisia keinoja?
15. Mitä ajattelet eläinkokeista?
16. Mitä ajattelet turkistarhauksesta?
17. Mitä ajattelet eläinten käytöstä tehomaataloudessa?

18. Mitä ajattelet lemmikkieläinten pidosta?

19. Miten tietoisuus eläinasiasta vaikuttaa arjen valintoihin? Esimerkiksi millainen on ruokavaliosi, käytätkö eläinkokeilla testattuja tuotteita, käytätkö turkistuotteita?

20. Millä tavoin koet voivasi vaikuttaa tulevaisuuteen?

21. Millainen on mielestäsi hyvä elämä?